

01

MARTS 2007

TEMA: TALENT

Læs om: Musik · Litteratur · Boksning · Brydning · Mode · Fodbold
Arkitektur · Football · Kommunalreform · Kanon · Kulturvaner

Kultur
MINISTERIET

I DETTE NUMMER SÆRLIGE EVNER

Hvis man har talent, så kan man umiddelbart noget, som er sindssygt svært for andre at lære." Sådan siger producer og musiker Thomas Blachman om fænomenet "talent", som Kulturkontakten sætter fokus på denne gang. Ud over Blachman fortæller en forlægger og en boksetræner om, hvad de forstår ved talent. De er alle tre garvede talentspejdere, der har erfaret, at virkeligt talent er sjældent. De nævner gener, mod og følsomhed, men bruger også ord som "længsel", "selvkritik" og "flid", når de skal beskrive den cocktail af karaktertræk og omstændigheder, der skal blandes, hvis et talent skal blomstre og foldes ud.

For selv de bedste evner og største potentialer er ikke nok i sig selv. Der skal mere til, fx støtte fra omgivelserne og gode muligheder for at udvikle, afprøve og vise sit talent.

Inden for elitesport er succeskriterierne ret enkle – antallet af medaljer og pokaler vidner klart om, hvorvidt man lykkes eller ej. Vi har kigget nærmere på de danske erfaringer med elitesatsning og talentpleje inden for brydning, og i et portræt fortæller den unge, professionelle fodboldspiller Niki Zimling, om, hvordan det er at blive udråbt som talent og om at få styr på sin professionelle karriere. Af begge artikler fremgår, at det, der giver resultater, er den rette kombination af det enkelte talents egenskaber og omgivelsernes støtte. For eksempel fremhæver både Mark O. Madsen – Danmarks bedste bryder nogensinde – og Niki Zimling én bestemt træners særlig engagerede indsats som helt afgørende for deres positive udvikling.

Og så har vi fulgt designerbrandet Annhagens første store show, der løb af stablen i Odd Fellow Palæet i februar. Det skete under Copenhagen Fashion Week, der er et udstil-

lingsvindue for både veletablerede og helt nye designere. Designeren bag Annhagen, Dianna Opsund Bay, har udarbejdet en billed-dagbog, der efterlader indtryk af den enorme indsats, der skal ydes bag catwalkens kulisse, for at det hele skal lykkes. Talent er også hårdt arbejde.

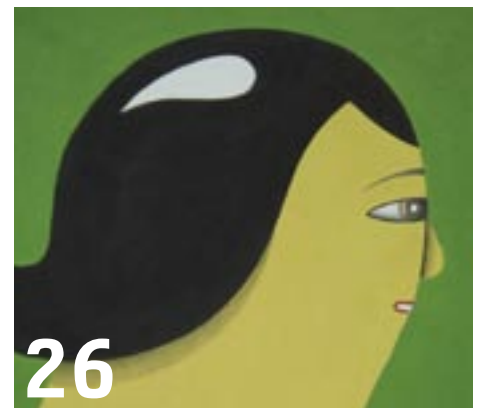
I efteråret fik danske arkitekter verdens fornemste arkitekturpris, Den Gyldne Løve, på arkitekturbienalen i Venedig. Dansk Arkitektur Centers administrerende direktør, Kent Martinussen, har skrevet klumme i dette nummer, hvor han hævder, at dansk arkitektur aldrig har haft det bedre end netop nu. Arkitektbranchen nyder stor succes og strutter af ideer, selvtillid og talent. En del af forklaringen er, ifølge Martinussen, at det er lykkedes at kombinere dansk tradition med en globalt orienteret fornyelse.

Den flotte internationale anerkendelse af dansk arkitektur har gjort stort indtryk på kulturministeren, der har en ny dansk arkitekturpolitik på trapperne. I artiklen "Ministerens mening" skriver Brian Mikkelsen et indlæg med udgangspunkt i temaet talent.

Uden for tema kan du bl.a. læse om danskeres stigende interesse for det ærkeamerikanske fænomen superbowl. Vi har bedt tre professionelle kommunikatører om at vurdere effekten af Kulturkanonen. Og så kan du få indtryk af, hvordan lokalkulturen har det efter kommunalreformen, og blive klogere på, hvordan begrebet "kunstner" har ændret betydning op gennem historien.

Dét og meget mere i Kulturkontakten denne gang. God fornøjelse.

Redaktøren

KOLOFON

Kulturkontakten
udgives af:
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf.: 33 92 33 70
Fax: 33 91 33 88
E-mail: kum@kum.dk
Hjemmeside: www.kum.dk

Redaktion
Dorthe Skaaning Mathiesen (ansv.)
E-mail: dsm@kum.dk
Mette Storum Krogh
E-mail: msk@kum.dk
Michael Jannerup Andersen
E-mail: mij@kum.dk

Alle tekster kan bringes frit i uddrag med angivelse af kilde (forfatter- og bladnavn). Artiklerne udtrykker ikke nødvendigvis ministeriets eller kulturministerens opfattelse.

For- og bagside
Annagenshow – catwalk og backstage under Copenhagen Fashion Week 2007.
Foto: Annhagen og Anders Bøggild

Design og layout: e-Types a/s
Tryk: Scanprint A/S

Opplag: 8.000
ISSN: 0907-1156

Abonnement
Kulturkontakten koster 100 kr. for et årsabonnement på 4 numre. Beløbet indbetales på konto i Jyske Bank, Reg. nr: 8109. Kontonummer: 101049-6, eller via girorn. 87359522

Tlf.: 33 92 35 00
E-mail: oplysning@kum.dk

INDHOLD

16

POSTKORTSERIE

Det er tredje gang, vi bringer postkortværker, der er skabt af forfattere og billedkunstnere, som har modtaget Statens Kunstfonds arbejdsstipendium. Kunstnerne bag kortene denne gang er forfatteren Mathilde Walter Clark og billedkunstneren Anna Fro Vodder.

04

HVAD SER TALENSPOTTERNE EFTER?

De har mange års erfaring inden for hver deres felt. En musikproducer, en forlægger og en boksetræner fortæller om, hvad talent er, og om hvad der skal til, for at talentet folder sig ud og får succes.

21

MINISTERENS MENING

Talenter skal ikke bevares, men udvikles, skriver kulturminister Brian Mikkelsen i sin kommentar. Frem for kun at støtte talenterne gennem traditionel kunststøttepolitik gælder det om at give dem kompetencer og etablere platforme, så de kan erobre hele verden, mener han.

02 **I DETTE NUMMER**
Kort om artiklerne i bladet

16 **TIL OG FRA**
Miniportræt af kunstnerne bag postkortene denne gang

28 **STORKOMMUNER GAVNER KULTUREN**
Kommunalreformen har givet lokalkulturen flere muligheder

04 **HVAD SER TALENSPOTTERNE?**
Hvad er talent, og hvad skal der til, for at talentet blomstrer?

17 **POSTKORT**
Udbred kunsten. 2 x 2 postkort lige til at rive ud og sende

30 **KULTURKANON TIL TIDEN**
Kulturkanonen fik enorm opmærksomhed, men hvordan bliver dens eftermæle?

07 **BLOD, SVED OG TÅRER**
Kulturændring i et lille idrætsforbund betød succes for talentudviklingen

21 **MINISTERENS MENING**
Kulturminister Brian Mikkelsen skriver om talent

32 **LANGSOM LIBERALISERING**
Især internetboghandlerne er begyndt at konkurrere på priserne

10 **MODENS MIDLERTIDIGE MEKKA**
Dagbog fra annhagens første store modeshow

22 **KLUMME: NUTIDIGT TALENT**
Dansk arkitektur er blevet globalt orienteret og har aldrig haft det bedre

33 **STATISTISK SIGNIFIKANT ULIGHED**
Jørgen Duus skriver om danskernes forbrug af kultur- og fritidstilbud

12 **DET ENESTE JEG TÆNKER PÅ**
Portræt af fodboldspilleren Niki Zimling

24 **GOD BLESS FOOTBALL**
Danskerne er blevet vilde med både at spille og se amerikansk fodbold

34 **SIDEN SIDST**
Nyheder fra Kulturministeriet

15 **STORT OG SMÅT**
Nyt fra kulturinstitutionerne

26 **GENIERNES TID ER FORBI**
Begrebet "kunstner" har haft mange betydninger op gennem historien

Du skal mestre håndværket og have selvkritik, mener den ene. Den anden peger på gener og flid. Den tredje kigger efter originalitet og mod. Kulturkontakten har spurgt tre talentspottere, med stor erfaring inden for hvert deres felt, hvad de forstår ved talent.

◀ “Virkeligt talent handler om en indstilling til livet og sig selv – om at tage sig selv alvorligt.”

Pladeproducer og musiker Thomas Blachman begyndte allerede som 15-årig på Det Kongelige Danske Musikkonservatorium og var som 22-årig uddannet arrangør og komponist. Har produceret blandt andre Caroline Hendersons og Claus Hempers udgivelser. Har været smagsdommer i DR2's udsendelse af samme navn og dommer i udsendelsen Idols på TV3.

HVAD SER TALENTSPOTTERNE EFTER?

Tekst: Julie Top-Jensen
Foto: P. Wessel

Mod til at følge sin længsel

“Talent er en menneskelig følsomhed, en adgang til sin egen originalitet. Det handler om at finde en løsning på et problem, man har,” siger musiker og pladeproducer Thomas Blachman, der har haft sit eget pladeselskab og produceret blandt andre Caroline Henderson og Claus Hempler. Han fortsætter:

“Man savner måske en anden slags musik, en anden slags mad, en anden slags sex. Stimuleret af det savn handler man – det er det, der skaber ideerne: at man lytter indad og tager sig selv alvorligt, så man har mod nok til at følge sin længsel. Det er en måde at hjælpe sig selv videre i tilværelsen på.”

Ifølge Thomas Blachman er talent noget medfødt, en nærmest autistisk fornemmelse for noget bestemt:

“Jeg har oplevet tømrere og vvs'ere, som fløjtede fuldstændig fantastisk, som havde et vanvittigt godt gehør. Talent er umiddelbart at kunne noget, som er sindssygt svært for andre at lære. Og så skal man kunne samle inspirationen op, når den er der. Det handler om intelligens, nærvær og hurtighed.”

Musikalsk talent er sans for stil og tonehøjde, tidsfornemmelse og disciplin. At have noget på hjerte, kombineret med et visionært potentiale, mener Thomas Blachman:

“Det har en som Mikkel Hess – han er nysgerrig, har en opfindsom selvopfattelse og leger med tingene på en autentisk måde. Eller *Moon Gringo*, som desværre er blevet opløst. De kunne skrive sange, så man tror, at det er løgn, når man ser dem på tryk, men som bare fungerer, når de bliver spillet.”

For megen usikkerhed

I Danmark er der sket et skred i opfattelsen af, hvad talent er,

mener Blachman. Begrebet ”talent” er blevet udvandet og dækker i dag en mudret grød af nonsensbegreber hentet fra en helt anden sammenhæng,

“Man savner måske en anden slags musik, en anden slags mad, en anden slags sex. Stimuleret af det savn handler man.”

nemlig erhvervskonsulenternes verden.

“Hele samfundet er blevet mere snæversynet og konformt. Usikkerheden er blevet større, og derfor har vi fået en helvedes masse tom snak om innovation og bløde værdier og kompetencer. Som vor tids stjernetydere læser konsulenterne op af Innovationshåndbogen.”

Innovationsdanmark har kolonialiseret kunstverdenen, og interessen for virkeligt talent er dalende. Og det begynder ifølge Blachman at smitte af på kunsten. For der skal aggression og opposition til at skabe kunst, og

det er mangelvarer hos de unge:

“Mange unge mennesker forekommer mig forudsigelige. De lyder som pensionister. Og de tror, at ideudvikling er noget, der

skal ske i en innovationsgruppe, mens nogle konsulenter kigger på – i stedet for selv at røre ved noget, som faktisk betyder noget for dem.”

Resultatet bliver ifølge Blachman en mellemvare, fordi man ikke vil bekende kulør.

“Genialitet er blevet sygeliggjort i vores tid. Men uden forfængeligt perfektionistiske mennesker ingen originalitet.”

◀ “Jeg tror ikke på det med de miskendte talenter. Hvis det ene forlag afviser et manuskript, siger det næste måske ja. Eller det næste igen.”

Forlægger Merete Ries begyndte i forlagsbranchen i 1966. Grundlægger af Rosinante, som blandt andet har udgivet Peter Høegs bøger og i dag er en del af GB-forlagene. Har i dag sit eget enpersonersforetagende, Ries Forlag.

De fleste ‘forfattere’ slår sig selv ihjel på side et

“Det kan godt være, at man kan være født med et vist talent. Men der er meget arbejde forbundet med at demonstrere, at man HAR talent. Og talent uden kunsten er ikke kunst.”

Det mener forlæggeren Merete Ries. Hun køber – efter 40 år i forlagsbranchen – ikke forklaringen om, at nogle bare er født med en Mont Blanc i hånden.

“Det er tragisk med dem, der tror, at det ikke er nødvendigt at øve sig. Men talent er ikke bare noget, man HAR. Det er også noget, man kan FÅ – ved at arbejde. De forfattere, som har gjort det godt, har alle sammen arbejdet meget, meget hårdt.”

Ind imellem er der i bunkerne med indsendte manuskripter noget, som skiller sig ud:

“Det er ikke svært at se, når noget fungerer. Men om det er talentet, man ser...? Man kan se,

at det her er en, der arbejder med tingene, og som er klar over, hvor vanskeligt det er at skrive. Man ser seriositeten.

Jeg kan huske, da jeg læste Vita Andersens første manuskript. Man kunne med det samme se, at her var noget særligt. Hun var ikke sprogligt enestående dygtig, men hun havde en fantastisk stemme med intensitet, smerte

“Man kan se, at det her er en, der arbejder med tingene, og som er klar over, hvor vanskeligt det er at skrive.”

og fortvivlelse. Mange mennesker har jo de følelser, som Vita Andersen har haft; det er evnen til at udtrykke dem, der er afgørende.”

Den initiale determinant

At læse manuskripter er ikke en eksakt videnskab, men et spørgsmål om at anvende den yderste grad af opmærksomhed:

“Man ser den første sproglige fejl, og lægger mærke til det,

når der kommer en til af samme slags. Der er måske ikke styr på præpositionerne, eller forfatteren gentager ord eller lyde – skriver *stille, stilhed* og *stiller væk* tæt på hinanden, eller gør noget andet, der får teksten til at blive klunnet eller uanskelig. Omvendt kan man notere sig, at der er mange fine detaljer og gode løsninger eller formuleringer.”

På Rosinante opererede redaktørerne i sin tid med et begreb, ved den initiale determinant: “Det var for at få det til at lyde intellektuelt og teoretisk – det betød simpelthen, at man ved at læse den første side kan vurdere, om et manuskript er godt; om teksten fænger, eller om forfatteren slår sig selv ihjel allerede der. Jeg vil vove det ene øje og sige, at det var en fuldstændig forsvarlig metode. Når man læste videre, fik

man næsten altid bekræftet det, man havde tænkt ved at læse side et. Og når man deler manuskripterne op efter den vurdering, bliver den ene bunke tårnhøj og den anden ganske lille. Og dem i den høje bunke skal formentlig finde sig et andet erhverv end forfattergerningen.”

Formel uddannelse er ikke en nødvendighed for forfatterspiren, mener Ries:

“Man kan uddanne sig selv ved at læse en hel masse og ved ikke at spille sin tid. Ved at studere sproget, og ved hele tiden at konfrontere sig med sprog på nye måder.”

Så selv om arbejdet med litteratur fremstår som en beåndet proces og kan se ubesværet ud, er det som med inspiration; dilettanter tror, at det er noget, man kan være begavet med:

“Men virkelige kunstnere ved, at inspirationen kommer ved, at man hver dag sætter sig ned klokken ni med en kop kaffe og så arbejder hele dagen. Det samme gælder talent.” →

◀ “Jeg var ikke noget kæmpe talent til at starte med, men jeg knoklede for det.”

Boksetræner Kjeld Krogh er tidligere dansk mester og bokser på det danske landshold, og tidligere træner for blandt andre Jimmy og Johnny Bredahl, Jesper D. Jensen, Dennis Holbæk og Rudi Markussen. Driver i dag et motions- og bokseinstitut i Valby.

Det kan blive for meget af det gode

“En fyr med et mindre talent har større chance for at blive til noget end en fyr med et kæmpe talent,” indleder Kjeld Krogh, tidligere dansk mester og bokser på det danske landshold. Kjeld Krogh har trænet mange danske eliteboksere, blandt andre Jimmy og Johnny Bredahl.

Nu driver Kjeld Krogh et bokseinstitut, hvor boksningen fungerer som motionstræning for de cirka 500 medlemmer. Derfor sender Kjeld Krogh også de talenter, han støder på blandt motionisterne, videre til andre bokseklubber, hvor de kan arbejde mere målrettet med sporten.

Og der skal ikke mange træningstimer til, før Kjeld Krogh kan spotte et talent:

“En gang i mellem kommer der jo en 13-årig knægt ind ad døren, som tydeligvis har et kæmpe talent. Som efter to ganges træning har den rigtige benstilling og kan lave uppercuts og hooks og har rigtig gode bevægelser. Eller det kan være en 30-årig fyr, som ser ud, som om,

han allerede har lært at bokse, men som aldrig har prøvet det før.”

Hvis man er velsignet med et boksetalent, har man først og fremmest sin arvemasse at takke, mener Kjeld Krogh.

“Jeg tror, at det ligger i generne. Se for eksempel på de sorte boksere – jeg ved ikke, hvordan fa’en de kan vende benene, som de gør, de *kan* det bare. De er så smidige, og de har en helt anden

“Den 13-årige kommer måske her og træner i et halvt år, og så er han pludselig væk. Så er han ude at prøve noget andet. Nu kan han bokse, og så keder det ham, og så finder han på noget andet.”

rytme end hvide boksere. Eller se på Johnny Bredahl, man burde slet ikke kunne stå, som han gør, med en fod, der vender udad, og så samtidig slå sådan en fremragende uppercut – men det kan han. Det er noget, han er født med.”

De største talenter er mindst loyale

Et boksetalent består af en række

egenskaber, som man også kan bruge i andre sportsgrene:

“Man skal kunne koordinere sine bevægelser, have timing og være fuldstændig i balance. Og så skal man være hurtig i opfattelsen. Hvis man har de egenskaber, vil man være et boksetalent – men man vil også være et talent i badminton eller bordtennis.”

Det mangesidede talent er ifølge Kjeld Krogh netop problemet med de store talenter. Ofte er de

også gode til andre sportsgrene, og derfor er det svært at bevare deres interesse:

“Den 13-årige kommer måske her og træner i et halvt år, og så er han pludselig væk. Så er han ude at prøve noget andet. Nu kan han bokse, og så keder det ham, og så finder han på noget andet,” forklarer Kjeld Krogh, der vurderer, at talenterne ofte er utilbøjelige til at yde det, der skal til:

“De gider ikke lave noget. De tror, at de skal have alting foræret – modsat dem med lidt mindre talent. De har ofte større fightervilje og opnår mere i sidste ende.”

Der er flere ting, der kan få et talent til at blive ved med boksningen, mener Kjeld Krogh.

“Det sociale miljø betyder meget, glæden ved at komme i klubben og høre til dér. De, der oplever at være en del af det, kommer til at elske sporten. Og så skal træneren motivere dem ved at forvente sig noget af dem.”

Nøgleordene er fokus og vilje. En bokser skal brænde for den sport, han har valgt. Han skal orke at holde sig i form, selv i perioder, hvor han har en skade. Og så skal han – eller hun – gøre, hvad der bliver givet besked på.

“Jeg træner for eksempel Anders Hugger og Anita Christensen, og de gør, hvad de får besked på. Når jeg siger, at de skal øve en lige venstre eller en lige højre, så gør de det. De lytter. Talent alene kan aldrig få dig op på eliteniveau.” ■

Ambitioner. Danmarks Brydeforbund har de seneste år haft enorm succes med sin talentudvikling. Hvordan et lille idrætsforbund er gået fra små bedrifter til store medaljer, er først og fremmest historien om en vellykket kulturændring.

BLOD SVED OG TÅRER

Tekst: Lars Madsen
Foto: Carsten Snebjerg

Da den tidligere svenske mesterbryder Benni Ljungbäck i 1999 tiltrådte som landstræner i Danmarks Brydeforbund, fik han sig lidt af et chok. Jovist, der var da ambitioner i forbundet og hos de unge brydere. Og der blev gået til den i træningslokalet. Men elitekulturen – hvor var den?

“På det tidspunkt blev der arrangeret brydelandskampe mod lande som Holland og Norge. Hvorfor dog det, spurgte jeg, for det er ikke lande, som er kendt for at producere store brydere. Det er, fordi vi er jævnbyrdige, lød svaret. Men min filosofi er altså, at det er ved at omgås de

gode, man selv kan ende med at blive god,” fortæller Benni Ljungbäck.

Han erindrer ligeledes, at de danske brydere anså kærestens 19-års fødselsdag eller onklens bryllup for at være udmærkede undskyldninger for at skippe en træningskamp.

“Der var mere blod, sved og tårer over det i Sverige. Hvis en svensk bryder besluttede sig for at blive verdensmester, så levede og trænede han efter det. I Danmark sagde bryderne, at de ville være verdensmestre – men de levede ikke efter det.”

Eliteansvarlig i Danmarks Brydeforbund Erik Nyblom kan tydeligt huske Benni Ljungbäck's tiltræden. →

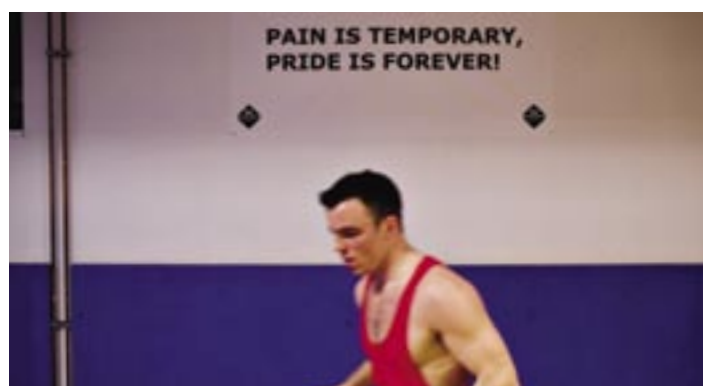
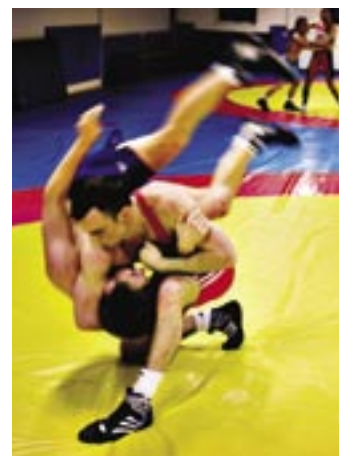

I Team Danmarks elitecenter i Farum mødes landets bedste brydere til træning.

**TEAM DANMARKS STØTTE TIL
DANMARKS BRYDEFORBUND**

1999	-	130.000 kr.
2000	-	160.000 kr.
2001	-	350.000 kr.
2002	-	350.000 kr.
2003	-	450.000 kr.
2004	-	700.000 kr.
2005	-	700.000 kr.
2006	-	1.650.000 kr.
2007	-	1.700.000 kr.

Kilde: Team Danmark

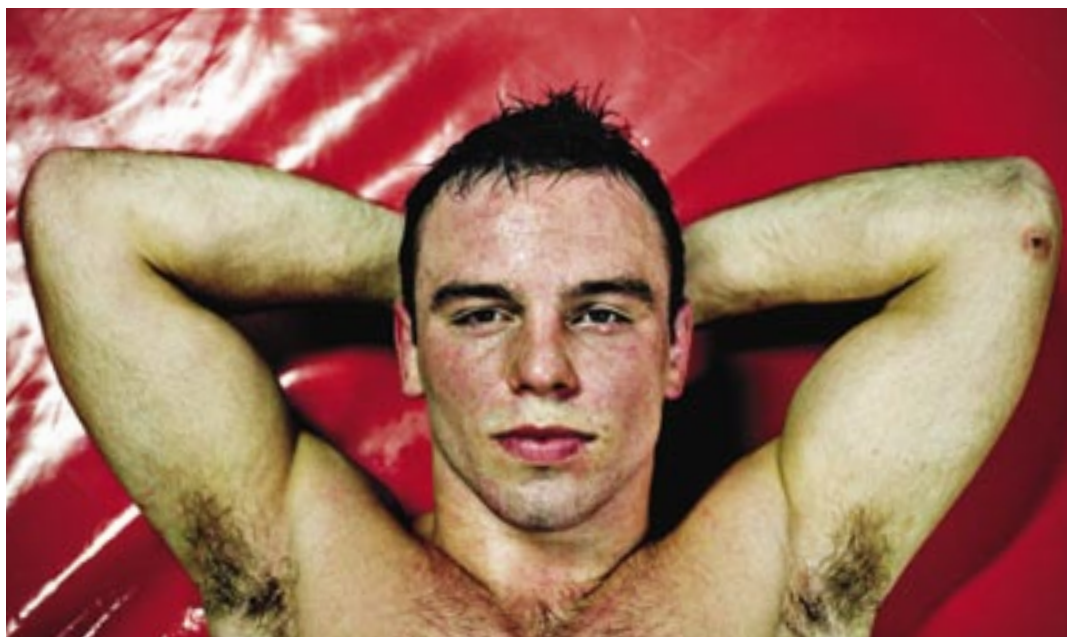
Mark O. Madsen fik en sølvmedalje ved OL i 2003. Nu går han efter guld ved OL i Beijing 2008.

FREMTIDENS MESTERBRYDERE

Under navnet "Team 2016" har Danmarks Brydeforbund samlet cirka 26 talenter i alderen 15-17 år. De mødes 1-2 gange om måneden til fælles træningssamlinger i enten Frederiksværk eller Nykøbing Falster. Desuden har de to årlige samlinger i Farum og én i Jylland. De tager også på træningsophold i udlandet.

Team 2016 er brydeforbundets bud på systematisk talentudvikling. Ud over træning skal de unge lære om kost, hvile etc. Det er forbundets håb, at der kan etableres samarbejder med eliteidrætskommuner og sportscolleger. Talenterne forventes at toppe ved OL i 2016.

Kilde: Danmarks Brydeforbund

“Der kom en helt anden form for seriositet i træningen,” siger han, som selv er af finsk afstamning og deler svenskerens syn på selvopførelse.

Den hårdere træning fik forbundets talenttrup på omtrent 30 brydere til at svinde kraftigt ind, og Benni Ljungbäck og Erik Nyblom begyndte at lægge planer. På det tidspunkt var der en håndfuld særdeles lovende talenter i truppen, med Nybloms sønner Anders og Håkan samt den lidt yngre fælstring Mark O. Madsen som de mest lysende.

Ljungbäck og Nyblom blev enige om at søge Team Danmark om ekstra støtte. De henvendte sig med en simpel idé: Giv os penge, så lover vi at levere resultater.

“Men,” siger Team Danmark-konsulent Martin Elleberg, “vi svarede, at de først skulle komme med resultaterne, og så kunne vi se på pengene bagefter.”

Erik Nyblom:

“Så lagde Benni og jeg en ny strategi. Vi besluttede – med forbundets opbakning – at vi nu måtte bruge endnu flere penge på de allerbedste talenter og lidt mindre på resten.”

Indiansk filosofi

Benni Ljungbäck er ikke hvem som helst på en brydemadras. Han har deltaget i tre Olympiske Lege som aktiv bryder og prøvet at få hængt en OL-medalje om halsen. Han ved, hvad der skal til for at blive mester. Og så har han en filosofi, som han har benyttet i sin træning af de danske brydere.

“Jeg kalder det “vinderhjulet”. Jeg har taget det fra indianernes livshjul, som består af grundelementerne luft, vand, ild og jord. I mit hjul er grundelementerne træning, mentalitet, kost og hvile. Hvis du fjerner et element, så ruller hjulet ikke videre,” forklarer han.

Benni Ljungbäck lavede sådan et vinderhjul for hver af bryderne. I tilfældet Mark O. Madsen – som siden hen er blevet den mest succesfulde danske bryder nogensinde – behøvede Ljungbäck for eksempel ikke fokusere så meget på mentaliteten, for Mark O. Madsen var stridslysten i forvejen. Derfor fokuserede Ljungbäck mere på hjulets andre elementer i hans træning.

“Han skulle forbedre sin teknik meget, og vi udviklede en aggressiv brydestil til ham, som passede til hans mentalitet.”

Det kan 22-årige Mark O. Madsen udmærket huske, da han en vinteraften umiddelbart før en træning i Team Danmarks elitesportscenter i Farum tager sig tid til at reflektere over Benni Ljungbäck's metoder og betydning. Han bruger ord som “holistisk” og taler om “Björn Borg-effekten”, og så siger han:

“Han hjalp mig med at få bygget et liv op, hvor uddannelse, kæreste og selv det, jeg spiste, havde en relation til brydning. Han fik skabt ambitioner hos os, og han fik os til at forstå, hvor meget man skal arbejde for at realisere dem.”

Adspurgt hvorledes hans teknik konkret blev forbedret ved Benni Ljungbäck's mellemkomst, giver

Mark O. Madsen et eksempel. “Han hjalp mig med mit hovedklemme. Han viste mig en måde at stramme grebet på, så jeg i dag kan få folk til at besvime, når jeg tager fat.”

Succes med ofre

Resultaterne af Benni Ljungbäck's trænings- og livsfilosofi udeblev ikke. I 2003 kom det første, da det lykkedes Håkan Nyblom at kvalificere sig til OL. Flere gode resultater fulgte, kulminerende med Mark O. Madsens sølvmedalje ved VM i 2005. Det er det største resultat i dansk brydning nogensinde. Hans ambition er nu en guldmedalje ved OL i Beijing i 2008.

Men succes koster, og prisen er ikke kun blod, sved og tårer. For Benni Ljungbäck og Erik Nyblom var de første år en hård kamp mod den breddeidrætslige hyggementalitet, som de fleste trænere i Brydeforbundet abonnerede på. Denne er dog med tiden blevet afløst af begejstring over de resultater, elitesatsningen har skabt.

En højere pris betales af en gruppe 18-20-årige brydetalenter i forbundet, som blev ofre for talentsatsningen for fem-seks år siden. Mens ressourcerne blev pumpet i Nyblombrødrene, Mark O. Madsen og deres lige, var der ikke tid og penge til at tage hånd om årgangene lige under dem.

“Det måtte jo gå ud over andre,” erkender Erik Nyblom.

“Det var desværre bevidst, at de blev ofret. Men nu er vi i gang med at lave en rigtig fødekæde, så det ikke sker igen.”

Team Danmark-konsulent Martin Elleberg mener, fødekæden allerede har udviklet sig betydeligt.

“Vi kan se, at de unge talenter i dag har langt mere ballast med fra deres klubber, når de kommer ud til elitetræningscentret i Farum. Det betyder, at vi kan håbe på en kontinuitet i resultaterne,” siger han.

“Det er lykkedes at ændre kulturen hos bryderne.”

Belønningen kom 1. januar i år, hvor Danmarks Brydeforbund blev rykket fra “udviklingsprojekt” til “topsatsning” i Team Danmark-regi og dermed indtræder i rækken af mindre sportsgrene, der har opnået succes med en stærk elitesatsning. Før bryderne er blandt andre roere, bordtennisspillere, orienteringsløbere og taekwondokæmpere slået igennem.

Benni Ljungbäck er imidlertid ikke længere i dansk brydning. Han stoppede som landstræner ved udgangen af 2006, få dage efter at være blevet tildelt Team Danmarks Talentpris.

Ude i brydesalen i elitecentret i Farum anes hans ånd dog stadig i form af plakater med budskaber som THE OLYMPICS ARE NOT EVERY FOURTH YEAR – THEY ARE EVERY DAY, og på madrassen fjoller bomstærke unge mænd rundt. De hygger sig. Helt i tråd med Benni Ljungbäck's ide om hygge.

“Det hyggeligste,” sagde han således flere gange under sin tid som landstræner, “er da at stå øverst på sejrsskamlen og kigge ned på de andre.” ■

Før showet: Designer Dianna Opsund Bay og Kim Grenaa fra Style Counsel lægger sidste hånd på en af modellerne før indgang.

Efter showet: Designer Dianna Opsund Bay og Kim Grenaa fra Style Counsel i omfavelse. Til højre ses koreografen Signe Fabricius.

ANNHAGEN

Annhagen er et dansk designerbrand rettet mod det internationale marked, der har eksisteret siden 2004, hvor det blev etableret af kreativ leder og designer **Dianna Opsund Bay**. **Annhagen A/S** blev stiftet i august 2006 af fire partnere: Dianna Opsund Bay, Kenneth Opsund Bay, Kristian W. Andersen og Jacob Kleberg. Annhagen har salgsganter og distributører i Tyskland, Østrig, Schweiz, Storbritannien, Beneluxlandene og Sverige og showrooms i København og Tokyo. Stilen beskrives som "avantgardedesign til hverdagsbrug" og "design til skumringstimen, tiden mellem dag og nat, mellem en travl hverdag og nattens fristelser." Annhagens show kan ses her: <http://www.annhagen.com/files/runwayshow/index.html>.

MODENS MIDLERTIDIGE MEKKA

Modeby. En uge i februar danner hovedstaden ramme om Copenhagen Fashion Week og er genstand for den hjemlige og internationale branches opmærksomhed. Lørdag aften under modeugen debuterede designerbrandet annhagen på catwalken i Odd Fellow Palæet i København. Vi har bedt designer Dianna Opsund Bay fra annhagen om at udarbejde en billeddagbog fra dagene op til, under og efter showet for at få et glimt af virkeligheden backstage, langt fra podiets prangende præsentation af gevandterne.

Tekst: Dianna Opsund Bay og Mette Størum Krogh, redaktionen
Foto: Annhagen og Anders Bøggild

DAGBOG

JANUAR

Slutningen af januar er en blanding af de sidste forberedelser til annhagens første deltagelse på en messe i Berlin, samtidig med at den endelige planlægning af showet i København begynder med Kim Grenaa fra Style Counsel.

Der bliver brugt meget tid på at få de sidste priser og oplysninger hjem på vinterkollektionen AW07, så salgsmaterialet kan gå i trykken. Vi skal have udregnet consumption på hver style. Derefter skal hver style beskrives med farver og composition (metervarer) til vores salgsmateriale – alt skal være klar inden messen i Berlin, som starter den 26. januar.

Tirsdag 30.01.07: Final styling af hele kollektionen med Kim Grenaa, hvor vi planlægger hver models indgang, farve og holdning til showet med sko, opdeling osv.

Onsdag 31.01.07: Tilretning af de sidste styles til showet.

FEBRUAR

Torsdag 01.02.07: Produktion hele dagen og aftenarbejde med at lave mønster til bukser, som ikke når at komme hjem til showet.

Fredag 02.02.07: Drapering af korsetkjolen til sidste indgang på showet og rundringning til alle leverandører for at sikre, at alt bliver leveret til showet til tiden.

Mandag 05.02.07: De grå støvler, som vi har bestilt, kommer hjem i helt forkert grå farve, og jeg må, indtil TNT afhenter dem næste dag, indfarve 20 skind med otte liter narvsværte, for at de skal lykkes. Den grå farve vil stå helt forkert i forhold til hele kollektionen – og jeg går "skæv" i seng hen ad morgenen.

Tirsdag 06.02.07: Fire bukser kommer ikke hjem pga. stofmangel. Min assistent Tonje må derfor ud at købe læder, for, bukles og alt, så vi hurtigt kan få rekonstrueret bukserne og få dem lavet. Jeg syr til den lyse morgen – just in case en anden bombe springer. Skal nå det!

Onsdag 07.02.07: Tre timers søvn til kl. 10 hvorefter jeg skal op at lave production og tage kontakt til alle leverandørerne sammen med vores CEO Jacob, så det sidste lace knitwear program kommer hjem.

Man må ikke engang tænke den tanke, at TNT's flyer falder ned, for så bliver otte af indgangene uden tøj og sko...

Jeg skal lige have malet de sidste grå sko med skibsmaling, da jeg kan se, at leverandøren umuligt kan nå det. Strømperne til hele showet er blevet forsinket, og vi tonser rundt i byen for at finde backup, da de ikke svarer fra fabrikken i London, hvor de er bestilt.

Ind på gallery for at hænge kollektionen op kl. 18-02. Det tager sin tid, da stativerne ikke kan komme op før sidst på aftenen, fordi de hænger ned fra loftet. Men det er helt vildt hyggeligt :-). Vores salgsdirektør Kristian knokler i døgndrift med planlægningen af showets praktiske forløb, samtidig med at han holder skansen på gallery. Skal lige besvare mails, inden jeg går i seng.

Torsdag 08.02.07: Den sidste hvide chiffonkjole håndsys færdig, så den er helt klar til showet. Færdig kl. 16 og derefter direkte ind i showroomet for at prøve hvert sæt igen, for at se om det hele er fedt nok. Der er ganske rigtigt et par sæt, der skal have en omgang mere...

Tonje, der hele dagen har styret byen rundt, laver lækker aftensmad i showroomet, mens Line hjælper med at give skoene patina, så de ikke ser spritnye ud til showet – super... Sidst på aftenen får vi besøg af Kenneths far, der lige skal se kollektionen – og ønske held og lykke.

Fredag 09.02.07: Der bliver travlt i showroomet, da der kommer folk fra London, så jeg vælger at arbejde, indtil jeg er helt færdig, fordi jeg ikke kan arbejde med en masse forstyrrelser og larm – på nær min musik. Jeg har arbejdet hele natten, til lyset brød frem, og jeg er ved at være "færdig", men ved, at det nok skal lykkes nu. Al logistikken er gået op. Kenneth, der heller ikke har sovet, kommer med frisk morgenmad og hjælper

med de sidste ting. Kl.11 kommer der folk fra London, og jeg ligner en sort krøllet kedeldragt, der trænger til at blive vasket. Hele kollektionen bliver pakket – samtlige 48 indgange med sko vedhængt – så alt er klar til lørdag morgen, hvor det hele for alvor går i gang.

Er hjemme kl. 13 efter 30 timer uden søvn, og sover dejligt til kl. 20 fredag aften – velvidende at jeg er klar. Dog er der lige et par ekstra herrebukser, som skal gøres klar, hvis vores prøver er for store til modellerne – og så skal jeg også lige selv pakkes og gøres klar til lørdag.

Lørdag 10.02.07: Jacob har ikke booket et bud til at komme og hente hele kollektionen,

så morgenen starter med, at ingen bude vil hente kollektionen og alt det andet, der skal ned på Odd Fellow Palæet. Modellerne kommer fra kl. 10, og jeg bliver helt desperat. Jeg overbeviser De Grønne Bude om, at det kun er meget lidt, og at de skal proppe mig ind, og jeg kan som sædvanlig charme mig til en løsning...

Budet kommer og henter alt, og jeg lader, som om de fem stativer og fire flyttekasser samt symaskine er en del af aftalen... Vi kommer ned til Odd Fellow Palæet, og Uffe Buchard fra Style Counsel er allerede ved at sætte stole op og fortæller i takt, hvad alle folk skal gøre. Alle folk har så god energi, og det er en kæmpe fornøjelse. Mads og

Maikel er utrættelige, og Uffe og Kim kører alt som perler på en snor, så ikke den mindste nervøsitet.

Vi tester makeuppen en sidste gang, gennemlytter musikken, prøver samtlige outfits på hver model, og vi er færdige, 10 minutter inden showet skal starte. Jeg fatter ingenting, og lige pludselig står vi ved indgangen, og der står 20 smukke modeller klædt på, og vi er på...!

Showet kører rent igennem, og på 20 minutter nåede vi det hele, og det er fantastisk. Totalt udkørt, men samtidig helt oppe at køre, fester jeg med resten af anhangenteam-et og et par flasker champagne.

Kl.03 – godnat og sov godt.

COPENHAGEN FASHION WEEK

I februar og august er København vært for Nordeuropas største modebegivenhed, **Copenhagen Fashion Week**. Her viser et stigende antal danske designtalenter et udsnit af deres kommende kollektioner. I tilknytning til modeugen er der to messer, **Copenhagen International Fashion Fair** og **Cph Vision**, hvor kollektioner fra et par tusinde internationale brands fremvises. Copenhagen Fashion Week har eksisteret siden 1964 og tiltrækker i sin nuværende form mere end 50.000 købere, designere og pressefolk fra hele verden. Copenhagen Fashion Week organiseres af **Danish Fashion Institute**.

LINKS:

www.copenhagenfashionweek.com
www.danishfashioninstitute.dk
www.annhagen.com

For Niki Zimling har livet altid handlet om at spille fodbold.

Passion. Niki Zimling har i årevis været regnet som et af de største talenter i dansk fodbold. Han har optrådt på diverse ungdomslandshold, været udtaget til A-landsholdet og været sat i forbindelse med Serie A i Italien. Alt sammen den logiske konsekvens af en usædvanlig kærlighed til fodboldspillet.

DET ENESTE JEG TÆNKER PÅ

Tekst: Lars Madsen
Foto: Lasse Hyldager

Sneen daler i blide, luftige fnug ned over kunststofbanen i det nordvestlige Esbjerg en formiddag i februar. Man mærker ikke meget til vestenvinden, som ellers bliver blæst ind fra havet en kilometers penge herfra. Men kulden river i næsen.

Med frostknasende skridt kommer spillerne traskende alene eller parvis ovre fra klubhuset på den anden side af vejen. Huerne har de trukket godt ned i panden, og alle har sorte tights under de sorte shorts. 21-årige Niki Zimling træder ind på banen. Sammen med en holdkammerat begynder han at jonglere med en bold.

Her er tyst, bortset fra den monotone lyd af dumpe spark mod koldt læder. Det er ikke Niki Zimlings livret, den her kulde. Det var ikke det her, han havde lyst til, da han stod op et par timer tidligere. Men samtidig, ja, så betyder det her alt i verden for ham.

“På alle de billeder, min mor og far har, står jeg med en bold.”

Sådan siger Niki Zimling, da han lidt tidligere sidder inde i Efb's slidte klubhuscafeteria. I hans hukommelse ser det ud på samme måde. Hvis han nogen sinde har været så lille, at han ikke ejede en fodbold, så kan han ikke huske det. Hans liv har formet sig sådan, at han med blot fire ord kan give en dækkende beskrivelse af sin barndom:

“Alt handlede om bold.”

Hvad med venner?

“Jeg havde ikke mange venner i folkeskolen. Jeg tror, det i bund og grund var min egen skyld. Jeg tænkte kun på fodbold.”

Fester?

“Jeg var der aldrig. Hvis der var skolefest fredag aften, og jeg skulle spille kamp om søndagen, så blev jeg hjemme.”

Livet?

“For mig er fodbold det eneste i verden. Det er det eneste, jeg tænker på.”

En 12-års ahaoplevelse

Hér overdriver Niki Zimling. Han har trods alt en kæreste, som

han bor sammen med, og han har også en interesse for klassiske designermøbler. Men det er ikke meget, han overdriver. Selv hans holdkammerater kan blive irriterede over, at han ikke taler om andet end fodbold.

Niki Zimling begyndte at spille som tre-fire-årig. Han er vokset op i Tårnby på Amager, og når han ikke spillede i klub, spillede han på fritidshjemets bane. Når han ikke spillede dér, spillede han i hjemme haven. Eller i stuen.

At han var et talent, opdagede han for alvor i 12-års alderen, da han var til Københavns mesterskaberne i indendørs fodbold. Han spillede på det tidspunkt i Fremad Amager, men mellem kampene kom en KB-træner hen og spurgte, om ikke han kunne tænke sig at spille for KB.

“Det var måske starten på det hele,” mener Niki Zimling.

“I og med at han kom hen og sagde, de gerne ville have mig, tænkte jeg, okay, det må være, fordi jeg kan noget usædvanligt. Det var et utroligt løft for mig.”

Når Niki Zimling skal sige, hvilke trænere der har haft størst

indflydelse på hans udvikling, nævner han som den første en KB-træner ved navn Niels. Niels var den første træner, der arbejdede individuelt med at udvikle Zimlings talent. Han var en mand, der gik op i coaching, talte meget med spillerne og udviklede øvelser til personlig træning.

“På et tidspunkt sagde han til mig: Der er ingen tvivl om, at du bliver den største midtbanespiller i Danmark. Nå, sagde jeg, hvordan det? Jamen, det er på grund af dit overblik og din forudseenhed, sagde han. Det ville han så arbejde videre med, og vi lavede mange øvelser, hvor jeg for eksempel, allerede inden jeg fik bolden, skulle vide, hvor jeg ville spille den hen. Det var de der vigtige småting, som gør, at man måske er et millisekund foran modstanderen.”

Temperamentet som hindring

Da Nike Zimling efter at have været med til at vinde DM for lilleputter rykkede videre til Brøndby, gjorde han sig også hurtigt bemærket hér. Dels fordi han simpelthen har et fremragende overblik, et rapt pasningspil og en dygtig spilforståelse. Dels fordi hans

Han har fået styr på det i dag, men i mange år var et iltert temperament i følge Niki Zimling selv hans værste fjende. I dag har han potentiale til at blive leder på et hvilket som helst hold, vurderer hans træner Troels Bech.

FORSKNING I TALENTER

Et nyt forskningsprojekt betitulet "Fodboldtalenter på vej" skal nu kortlægge, hvilke sociale og psykologiske faktorer der i særlig grad påvirker unge fodboldtalenters udvikling.

"Vi vil dykke ned i, hvordan trænerne identificerer og udvikler talenterne, og vi vil følge en gruppe talenter de næste 10 år for løbende at få viden om, hvilke valg og fravalg de foretager," forklarer Mette Krogh Christensen, ph.d. og post.doc. på Institut for Idræt og Biomekanik på Syddansk Universitet i Odense.

Forskningsprojektet skal være med til at kvalificere talentudviklingen herhjemme. Team Danmark støtter det med 500.000 kr.

Kilde: Team Danmark

veludviklede temperament i de tidlige teenageår bragte ham i vanskeligheder.

"Jeg har ikke altid været sådan, som jeg er nu. Jeg har været et lille svin for at sige det ligeud. Jeg har haft meget temperament. Jeg tror måske, det har været min værste fjende, og det har de i Brøndby arbejdet meget med at lægge en dæmper på. Simpelthen gennem en række samtaler, hvor jeg har fået at vide, at hvis ikke jeg lavede om på det, kunne jeg ødelægge det hele for mig selv."

Tom Köhlert, som i dag er træner for Brøndbys SAS Liga-hold, var i flere år træner for Niki Zimling. Han husker udmærket temperamentet, som den dag i dag får hans stemmebånd til at anslå en dyster note, da han mindes en "tåbelig" udvisning – direkte rødt – den unge Zimling pådrog sig.

"Men," fortsætter han så, "nærmest selv samme dag ændrede han sig. På den måde har han været meget let at udvikle. Han er meget modtagelig og udadvendt. Han har overskud til at hjælpe andre. Han er en anførerstype."

I sommeren 2005 forlod Niki Zimling Brøndby til fordel for

Esbjerg. Grunden var simpel: Han fik ikke nok spilletid på Brøndbys førstehold. Efter at være debuteret i den bedste række som blot 18-årig var han hurtigt blevet sådan en, trænerne sendte på banen, når der resterede 70 minutter af kampen.

"Det var en svær tid. Alle unge spillere vil jo gerne spille. Jeg er meget utålmodig, og derfor tænkte jeg egentlig ikke så meget over det, før jeg skiftede," forklarer Niki Zimling.

Det vigtigste er, at han brænder

Han kan huske, at han kom til Esbjerg en onsdag eller torsdag – og allerede i weekenden spillede kamp for førsteholdet.

"Siden er det gået rigtig stærkt. Et halvt år senere fik vi Troels Bech som træner, og efter det er det bare gået støt fremad. Jeg har vænnet mig til tempoet og postyret omkring SAS Ligaen. Jeg synes, mine færdigheder udvikler sig, når det hele går stærkere."

Alligevel er det et så luftigt begreb som "held", Niki Zimling først nævner, da han prøver at forklare, hvorfor hans talent ikke som så mange andres er falmet, hvorfor han har spillet lands-

holds fodbold, siden han var 15 år, hvorfor han så sent som i november 2006 fik Arlas Talentpris for U-21 landsholdsspillere.

"Held, held, held – og så selvfølgelig også nogle færdigheder," siger han.

Hans nuværende træner, Troels Bech, siger noget andet:

"Det allervigtigste er, at han brænder for det. Han bliver reelt bedre af at træne, fordi han træner meget målrettet og opmærksomt. Han bliver også gerne ekstra tid på banen og træner med en ihærdighed, som er beundringsværdig."

"Hvor det nogle gange er de næstbedste, der ender med at blive de bedste, fordi de har haft den flid, den bedste ikke havde brug for, så forener Niki det at have både stort talent og stor flid. Hvis han kan udvikle sin personlighed, kan han blive en leder på et hvilket som helst dansk hold – og dermed også interessant for udlandet. Han har i sin karakter potentialet til at være en leder, men det er en beslutning, han skal tage med sig selv. Han skal acceptere sig selv som den vigtigste spiller på banen." ■

STORT OG SMÅT NYHEDER FRA KULTURINSTITUTIONERNE

Af Mette Størum-Krogh, redaktionen

DET SKER I INDUSTRIKULTURENS ÅR

I anledning af at 2007 er udnævnt til IndustriKulturens År, har sekretariatet for Industri Kultur 07 udgivet kataloget *Det sker i IndustriKulturens År 2007*, hvor museer, biblioteker, arkiver, uddannelsesinstitutioner, virksomheder og mange andre sætter spot på industrisamfundets kulturarv. I kataloget giver mere end 100 arrangører en forsmag på de mange aktiviteter, der præsenteres i årets løb. Det er opdelt efter de fem nye regioner, så man kan danne sig overblik over arrangementer i lokalsamfundet. Det indeholder også en oversigt over de mange publikationer, der udgives i forbindelse med IndustriKulturens År. Kataloget kan købes på en række museer og turistkontorer landet over formedelst 10 kr. eller downloades på www.ik07.dk.

ELIASSON PÅ TOPPEN AF AROS

Fra 2008 vil et veritabelt vartegn trone på taget af ARoS Aarhus Kunstmuseum, hvor et storstilet tagbyrum skal placeres. Det er den dansk-islandske kunstner Olafur Eliasson, som har vundet konkurrencen om værket på toppen, der består af fire dele: et multifunktionelt rum, en cirkulær rundgang, et kugleformet rum med棱晶 og et camera obscura. Den cirkulære vandrette regnbue er indrettet, så publikum kan gå rundt inde i den og skue en 360 grader panoramaudsigt over Århus fra 40 meters højde, hvorfra byen, himlen og horisonten opleves filtreret i farver. Værket bærer titlen *Himmelrummet* og har vægge i glas, der vil skinne i alle

regnbuens farver og kunne ses langvejsfra. Over regnbuen knejser en stor blank globe med et indvendigt kuglerum med indsatte prismes og camera obscura, der projicerer byens skyline ned på en vandret flade. Museets hovedkoncept er bygget over Dantes *Guddommelige Komedie*, og med *Himmelrummet* fuldendes forbindelsen mellem himmel og helvede – det sidste ses i form af udstillingskonceptet 'De 9 rum' i museets nederste etage med værker af kunstnere som Bill Viola, James Turrell og Pipilotti Rist. Projektet kommer til at koste 30 mio. kr. og finansieres af Realdania.

GENSTANDE AF ENESTÅENDE NATIONAL BETYDNING

Kulturministeriets *Udredning om Bevaring af Kulturarven* betød i 2004 yderligere midler til bevaring af Nationalmuseets samlinger. I den forbindelse er der nu udvalgt ca. 130.000 museumsgenstande af Enestående National Betydning (ENB) som er særligt bevaringsværdige. Konservatorerne har undersøgt og registreret ENB-genstandenes bevarings-tilstand med henblik på en bevaringsplan, der skal løbe over 10 år. Bevaringsarbejdet omfatter konservering af nedbrudte museumsgenstande og forbedring af magasiner til Nationalmuseets omfattende samlinger. Dette basale museumsarbejde skal sikre, at samlingerne i mange år fremover kan være til rådighed og gavn for forskning og formidling. Blandt de særligt bevaringsværdige genstande af ENB finder man Gurrebyaltertavlen fra 1518. Læs om flere af genstandene på Nationalmuseets hjemmeside, www.nationalmuseet.dk.

arksite KANON

REJSE I KANONARKITEKTUR

Dansk Arkitektur Center har i samarbejde med Realdania lanceret et nyt website med viden om arkitektur, der tager udgangspunkt i den officielle danske kanon. Herfra kan brugerne tage en visuel rejse fra det ene kanoniserede og arkitektoniske værk til det næste, skabe deres egen kanon og teste deres viden om arkitektur. ARKSITE KANON er lavet til hele den danske befolkning, men er også tænkt som undervisningsmateriale. Værkerne er præsenteret i tekst og billeder på en tidslinje, der giver et kronologisk overblik. ARKSITE KANON er en del af det webbaserede undervisningsprojekt Arksite produceret af DAC Undervisning, www.dac.dk

TRAPHOLT

NY DIREKTØR PÅ TRAPHOLT

Bestyrelsen på Trapholt har ansat den 40-årige Jane Sandberg, der kommer fra en stilling som museumsdirektør på Øregaard Museum i Hellerup, som ny direktør for museet. Hun er cand.phil. i kunsthistorie, har en tillægsuddannelse fra Journalisthøjskolen og en master i corporate communication fra Handelshøjskolen i Århus. Hun har tidligere været ansat som informationschef på Thorvaldsens Museum, udstillingsinspektør i Kunstforeningen Gl. Strand og sekretariatsleder for kulturfestivalen Golden Days in Copenhagen. Jane Sandberg har været direktør på Øregaard Museum siden maj 2003 og tiltrådte som direktør for Trapholt den 1. marts 2007.

Til og fra. Hvert år modtager en række skabende kunstnere Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium på 280.000 kr. årligt til fortsat kunstnerisk arbejde. Kulturkontakten har bedt nogle af modtagerne om at udarbejde et postkortværk, som vi bringer hver gang på denne plads. Send postkortet, og vær med til at udbrede kunsten. Af Mette Størum Krogh, redaktionen

FOTO: ROBIN SKJOLDBORG.

Mathilde Walter Clark

Hvad betyder det at have fået det treårige arbejdsstipendium?
 "At jeg kan sove om natten, og at jeg vågner om morgenen uden svimmelhed og ondt i maven. Og at jeg det meste af

tiden går rundt og er vældig glad og føler mig vældig heldig. Der er den økonomiske betydning, men også den kunstneriske: suset og benovelsen over at være kommet i klub med alle legatets fornemme modtagere."

Hvad skal pengene bruges til?
 "Mursten og havregryn."

Hvordan arbejder du?
 "Hvis ikke jeg ligefrem sidder og skriver, arbejder jeg inde i mit hoved. Men jeg skriver så vidt muligt hver dag, for ikke at blive skør. Det fungerer bedst for mig, hvis der ikke er alt for mange distraktioner såsom oppoppende mails, kimende telefoner og ubetalte regninger."

Jeg tager notater i mindst tre forskellige slags notesbøger på forskellige tider af døgnet, og så

skriver jeg på computer. Derudover ændrer mine arbejdsmetoder sig hele tiden. F.eks. har jeg fundet ud af, at det er fint at arbejde på to forskellige ting samtidig. Mens det ene ligger nede i skraldespanden (eller hvor det nu ligger) og hviler sig, kan jeg skrive på det andet."

Hvordan kommer dine værker til verden?
 "Jeg tror ikke så meget på det der med at gå og vente på inspirationen. I det hele taget tror jeg ikke så meget på inspiration. Det handler om at kæmpe sit hår og sætte sig ned foran computeren og skrive. Når jeg gør det, er inspirationen der til gengæld så godt som hele tiden."

Hvad arbejder du på nu?
 "En roman og en samling af korte historier."

BLÅ BOG

Mathilde Walter Clark (f.1970). Danskamerikaner. Cand.mag. i dansk og filosofi fra RUC, Columbia og New York University. Debutede i 2004 med romanen *Thorsten Madsens Ego. En samling af fortællinger*, *Tingenes uorden* fulgte året efter. I efteråret 2006 deltog hun som Danmarks kandidat i the International Writing Program på University of Iowa sponsoreret af Den amerikanske ambassade. Modtager af bl.a. Carlsbergs idélegat, Årets Fund, i 2005 samt Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium i 2006.

FOTO: PER KRUISE/REKLAMEFOTOGRAF A.S.

Anna Fro Vodder

Hvad betyder det at have fået det treårige arbejdsstipendium?
 "Penge er lig med tid, at få en så betydelig pose penge giver et større råderum. Det betyder, at min planlægning kan blive en anden, da jeg ikke hele tiden er nødt til at tænke på, om der er penge i kassen næste måned. Jeg er ikke tvunget til i så høj grad at spekulere over, hvad jeg økonomisk får ud af at indgå i

det ene eller det andet projekt eller arbejde, men er i højere grad fri til at vælge til og fra ud fra interesse og lyst. Det er en luksus. Samtidig er det da en anerkendelse af mit arbejde."

Hvad skal du bruge pengene til?
 "En del af pengene vil indgå i den daglige drift simpelthen; 20 – 30 liter maling, husleje og andre faste udgifter. Andet bruges på research, et felt, der både er at rejse, købe bøger - i det hele taget ting der beriger og inspirerer mig i mit arbejde. På den måde investerer jeg pengene i noget, der peger fremad."

Hvordan arbejder du?
 "Min arbejdsform er alsidig. Den kræver både planlægning og spontanitet. Jeg har et atelier, hvor en del af arbejdet rent fysisk tager form og udføres. Her arbejder jeg intensivt i perioder, men jeg arbejder også andre steder, det kan være ude i det offentlige rum. Det handler om indfald, ideer, nedskrevne ord og

fragmenter af ting, jeg suger til mig, simpelthen. Hjemme på adressen har jeg både computergrej, internet og håndrevne værktøjer såsom pensler, fedtfarver osv., som jeg oftest bruger i de lidt mindre formatstørrelser."

Hvordan kommer dine værker til verden?
 "Udgangspunktet til et værk kan stille og roligt hobe sig op over lang tid, måske i et halvt til et helt år. Et udgangspunkt kan være et materiale af fysisk karakter, eller det kan være en idé. Andre gange kan der være ret kort tidsmæssig afstand fra en iagttagelse eller et par opsnappede ord, som jeg så resolut tager fat i og indkredser. Når først noget er sat i gang, kan det synes, som om de endelige værker nærmest kommer frem af sig selv, faktisk..."

Hvad arbejder du på nu?
 "Værker til udstillinger i nær og fjern fremtid."

BLÅ BOG

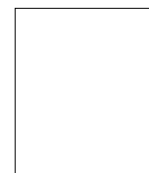
Anna Fro Vodder (f. 1974). Uddannet på Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler 1994-2000. Har blandt andet udstillet solo på Fung Sway i Valby (2006), Horsens Kunstmuseum (2005-2006) i forbindelse med tildelingen af Horsens Kunstmuseums Venners Kunstpris 2005 og på Galerie Mikael Andersen (2003). Har blandt andet deltaget på følgende gruppeudstillinger: *What goes around comes around*, Bendixen Contemporary Art, Valby (2006), *Posters, videos and other stuff*, Consulta, Santa Monica, Barcelona (2004), *Malerei II Ausstellung Nulldrei*, Galerie Christian Nagel, Köln (2003), Efterårsudstillingen Charlottenborg (2003), *Stop for a moment – painting as presence*, Arken, Museum for Moderne Kunst, Ishøj (2002). Udførte i 2005 et frimærke for Post Danmark. Modtager af Gerda Jensens legat for yngre lovende kunstnere, Marie Månsons Rejselegat, samt flere legater og arbejdslegater, herunder Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium i 2006. Repræsenteret på Horsens Kunstmuseum.

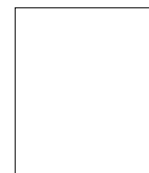
Dette postkort forestiller en strand - sandsynligvis dén på Coney Island i New York, for i øverste højre hjørne kan man se et pariserhjul. Forrest i feltet lidt til højre fra midten ligger en mand tungt på maven i sandet, fuldt påklædt, ansigtet nedad, som om han er død eller lige har drukket et stort glas mælk. Under manden findes nogle brede hjulspor, som fortsætter tværs gennem billedet helt op til øverste venstre hjørne, hvor én af disse tromlemaskiner, der klapper stranden flad, er på vej ud af billedrammen. Vi forledes til at slutte én af følgende tre ting:

1) manden er blevet kørt over af strandtromlen 2) manden er faldet død om, efter tromlen er kørt forbi, eller 3) strandtromlen er kørt nedden under manden. Bagved den døde og med cirka femten meter imellem sig, står et ungt par og kaster en bold til hinanden. I venstre side af billedet er et muskelbundet i et par tætsiddende badebukser på vej ud i havet. Cirka tyve meter bagude står en lille pige alene med en spand. I øverste højre hjørne, i pariserhjulet, er med blå kuglepen påført et stort kryds og sætningen: HER ER VI. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Billedet er sort/hvidt. Det er taget med vidvinkel i fugleperspektiv, som om fotografen er kravlet op i en lysmast eller en kran. At dømmen efter skyggenes længde er billedet taget sidst på eftermiddagen. Mere er der ikke at sige om det. Det skulle da lige være, at vi købte det på et marked i Kabul af en langskægget mand, der hed Zahir Naderi og tilmed var analfabet.

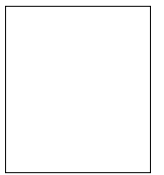

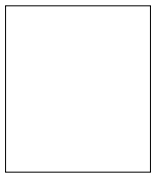
Mathilde Walter Clark, modtager af Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium 2006.
Postkortprosa, 2007.

Anna Fro Vodder, modtager af Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium 2006.
Collage, fra serien *Nye skud*, 2006-2007.

Mathilde Walter Clark, modtager af Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium 2006.
Postkortprosa, 2007.

Anna Fro Vodder, modtager af Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium 2006.
Collage, fra serien Nye skud, 2006-2007.

Dette postkort forestiller en strand - sandsynligvis den på Coney Island i New York, for i øverste højre hjørne kan man se et pariserhjul. Forrest i feltet lidt til højre fra midten ligger en mand tungt på maven i sandet, fuldt påklædt, ansigtet nedad, som om han er død eller lige har drukket et stort glas mælk. Under manden findes nogle brede hjulspor, som fortsætter tværs gennem billedet helt op til øverste venstre hjørne, hvor én af disse tromlemaskiner, der klapper stranden flad, er på vej ud af billedrammen. Vi forledes til at slutte én af følgende tre ting:

- 1) manden er blevet kørt over af strandtromlen
- 2) manden er faldet død om, efter tromlen er kørt forbi, eller
- 3) strandtromlen er kørt nedenunder manden.

Bagved den døde og med cirka femten meter imellem sig, står et ungt par og kaster en bold til hinanden. I venstre side af billedet er et muskelbundet i et par tætsiddende badebukser på vej ud i havet. Cirka tyve meter bagude står en lille pige alene med en spand. I øverste højre hjørne, i pariserhjulet, er med blå kuglepen påført et stort kryds og sætningen: HER ER VI. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Billedet er sort/hvidt. Det er taget med vidvinkel i fugleperspektiv, som om fotografen er kravlet op i en lysmast eller en kran. At dømme efter skyggenes længde er billedet taget sidst på eftermiddagen. Mere er der ikke at sige om det. Det skulle da lige være, at vi købte det på et marked i Kabul af en langskægget mand, der hed Zahir Naderi og tilmed var analfabet.

FOTO: CLAUDIUS BJØRN LARSEN

GIV DEM CHANCEN

Ministerens mening. "Vi skal ikke bevare talenter, men udvikle talenter", skriver kulturminister Brian Mikkelsen i denne kommentar om, hvordan vi sikrer, at nutidens talenter bliver til fremtidens stjerner.

Af Brian Mikkelsen (K), kulturminister

Sådan! var min første indskydelse, da jeg i efteråret besøgte den danske pavillon ved den internationale arkitekturbiennale i Venedig. En pavillon pakket ind i kinesisk bambusstillads og reklamebannere i grønne og røde farver. Et provokerende og udfordrende syn, der til fulde blev bekræftet af udstillingens indhold, der var præcis ligeså nyskabende og spændende, som indpakningen varslede. Fire unge danske tegnestuers bud på bæredygtigt byggeri for de største byer i Kina – udviklet i samarbejde med de mest prestigefyldte kinesiske universiteter. Det lyder som luftkasteller, men det danske bidrag blev hædret med arkitektens allerførneste anerkendelse, Den Gyldne Løve – biennalens hovedpris – og arkitektens svar på en Oscar.

Danske talenter, der sætter hele verdens-eliten af arkitekter til vægs, er i den grad et bevis på, at vi i Danmark har, hvad der skal til, når det gælder om at erobre den globale dagsorden. En positiv udvikling, som direktør i Dansk Arkitektur Center Kent Martinussen også er inde på i sin klumme her i magasinet. Martinussen fremhæver, at de unge ud over det åbenlyse kreative talent selv har det ekstra, der skal til for at klare sig internationalt, både når det gælder talent for management, innovation og brugerorientering. Jeg kunne ikke være mere enig; de unge arkitekter, jeg talte med i Venedig, udstrålede samme selvsikkerhed, og fremhævede desuden, at det gælder om at give dem chancen for at vise deres værd på eksempelvis en biennale som den i Venedig: "Så skal vi nok selv klare os videre på vores kvalifikationer", lød det fremskridts-optimistisk.

Borgerlig kulturpolitik

Talenternes indstilling bekræfter mig i, at en af de allervigtigste opgaver for en borgerlig kulturminister er at skabe affyringsramper, hvorfra vores mest talentfulde billedkunstnere, arkitekter, designere, film-skabere osv. kan etablere sig som selvstændige, selverhvervende kunstnere også på det globale marked – og ikke kun at hjælpe gennem traditionel kunststøttepolitik. Det betyder selvfølgelig ikke, at den traditionelle kunststøtte ikke har sin berettigelse, men at det er vigtigt, at vi ikke ensidigt diskuterer legatstørrelser osv., når det gælder om at sikre vækstlaget. Vi skal hele tiden forsøge at skabe nogle strukturer, der understøtter, at vores største talenter får muligheden for at udvikle sig på egen hånd. Det har hele tiden været mit mål som kulturminister at forsøge at frigøre de kreative talenter fra den direkte statsstyring og i stedet for satse på at skabe platforme, som de kan tage afsæt fra. Det er med andre ord slut med at opfatte kulturpolitikken som en krykke for den sultende kunstner: Vi skal ikke bevare, men udvikle talenter!

Aftaler med fremtidsperspektiv

Tradition, talent og globalt perspektiv er min kulturpolitiske vision, der skal gælde for alle kulturområderne. Lad mig give et par eksempler: I efteråret forhandlede vi både en ny filmaftale og en ny aftale for de kunstneriske uddannelser i hus. I filmaftalen satser vi målrettet på talentudvikling. Vi har bl.a. forsøgt at kigge i krystalkuglen, når det gælder et af tidens størst voksende kulturmarkeder – computerspilsbranchen. Der er blevet skabt en computerspilsuddannelse på tværs af en række af vores

traditionsbærende institutioner, og vi har nu gjort ordningen permanent. På den måde sikrer vi, at en branche, som forener en række kreative fag, forsat vil blive tilført de bedste talenter – vel at mærke "Made in Denmark".

Når det gælder de overordnede linjer for de kunstneriske uddannelser, er det god borgerlig politik at tænke længere end blot til at sikre kvaliteten på vores uddannelsesinstitutioner. Vi skal give vores talenter et solidt afsæt, så de får omsat deres faglige kunnen til aktivt udadvendt drive. Derfor har vi lagt op til, at de kunstneriske uddannelsesinstitutioner skal indgå partnerskaber med erhvervslivet, blandt andet gennem fokus på praktikordninger og forskning. Jeg er samtidig opmærksom på, at vores hjemlige talenter er i skarp konkurrence med resten af verdens kreative kræfter. Derfor fokuserer vi også i aftalerne på en øget internationalisering.

I øjeblikket arbejder vi på højtryk for at udvikle fremtidens arkitekturpolitik. Her forsøger vi for første gang at skabe et tværministerielt samarbejde, der skal udmønte sig i en globalt orienteret arkitekturpolitik, hvor der selvfølgelig også vil være særlig fokus på talentudviklingen. Det er blot tre eksempler på regeringens perspektivrige kulturpolitik, der kommer alle parter til gode og ikke handler om traditionel kunststøttepolitik, hvor alle initiativer sander til i diskussioner om offentlige bevillinger. Talenterne er fremtidens stjerner. Jeg anser det for min fornemste opgave som kulturminister at gøre alt for, at de får chancen for at bevise det.

Klumme. Adm. dir. i Dansk Arkitektur Center, Kent Martinussen, vover i sin klumme den påstand, at talentmassen i dansk arkitektur i disse år antager historiske dimensioner, og at dansk arkitektur aldrig har haft det bedre end netop nu. Samtidig påpeger han, at det i høj grad skyldes, at dansk arkitekturs talent og fremtid ikke længere afgøres på den nationale scene alene.

NUTIDIGT TALENT

– AF INTERNATIONALT FORMAT

Af Kent Martinussen,
Adm. dir. i Dansk Arkitektur Center

Danmark er inden for den seneste årrække og med uset hastighed blevet en del af den globale kultur-, erhvervs- og videnskabsøkonomi. Fordi der ikke er nogen vej udenom, og fordi vi som samfund, om end i et vist omfang modvilligt, også selv ønsker det. Arkitekturen er ingen undtagelse i den forbindelse, og tingene hænger naturligvis sammen.

Jeg vil således tilslutte mig den anerkendte amerikanske arkitekturkritiker Jeffery Kipniss, når han konstaterer, at "arkitekturen faktisk aldrig har haft det bedre" med henvisning til arkitekturens globale tilstand. På den globale scene oplever vi i netop disse år, at arkitektur og byggeri har en hidtil uset mediebevågenhed i relation til store og spektakulære prestigebyggerier. Arkitekterne spreder under stor og global mediebevågenhed

deres prestige- og brandopbyggende ikonbyggerier ud over den ganske klodes vækstcentre – primært i form af de nye globale megalopoliser – de store og rige bysamfund i verden. Arkitekten Daniel Libeskind forudsagde – selvfølgelig med en stor grad af fagschauvinisme – allerede i 1987, at hvor det 20. århundrede var kunstens århundrede, ville det 21. århundrede blive arkitekturens århundrede. Og arkitekterne har allerede ved indgangen til det 21. århundrede overtaget de store klassiske moderne kunstneres rolle som det internationale samfunds mediedarlinger, som skaber fikspunkter for de globale byinvesteringer og byudviklinger, for kulturindustrien og masseturisme, for tv-serier *and what not!* Men arkitekturen gør mere end det – meget mere.

Kolossale bysamfund

Den vækst, der driver og på kort tid har muliggjort ovenstående tilstand, er langt mere massiv og omkalfatrende, end stjernearkitekturen ved første glimt lader

ane. Arkitektur og byggeri er ikke blot globaliseringens glasur, som man måske kunne forledes til at tro – arkitektur og byggeri er nemlig i vid udstrækning selve det stof, som globaliseringen er gjort af!

For et hundrede år siden boede 90 % af jordens befolkning på landet og resten i byerne. Det forhold vil med de seneste og kommende årtiers udvikling være omvendt inden for en overskuelig årrække. Det 21. århundredes primære livsform for menneskeheden vil – og kun i forstærket grad – udgøres af de kolossale globale bysamfund, der i disse årtier vokser frem – fra Nordeuropas Øresundsregion med 3,5 mio. indbyggere til Kinas gigale kommuner som Chongqing med 35 mio. indbyggere.

Det betyder, at arkitektur, byggeri og byplanlægning nu spiller en rolle i stil med den, den spillede efter 2. Verdenskrig i Europa, nemlig som en central del af

opbygningen af nye og moderne samfund. Men nu på globalt plan og derfor i et omfang, på en skala og med en hastighed, som vi ikke tidligere har set i menneskeheden historie. Nærmest skræmmende er den udvikling, vi er tråd ind i. Men der kan spores en relativ intelligent, selvregulerende adfærd i disse år på den globale politiske, kulturelle og erhvervs-mæssige scene: Mennesket besidder en livskraft; vi vil overleve, og vi ved udmærket, at vi skal gøre denne udvikling på en anden måde, end vi gjorde den i sidste halvdel af det forrige århundrede. Spørgsmålet er, *hvordan* vi skal gøre det?

Et forældet talentbegreb

Det er i dét lys, vi i dansk arkitektur bør overveje det så totemiserede begreb "talent". For 3 år siden skrev jeg i dette magasin et indlæg om talent i dansk arkitektur og design. Min pointe var dengang som nu, at det ikke giver mening at danse så heftigt omkring talentets totem. Slet ikke hvis vi alene er ude i en kulturelt

arkitekter maa|da
ONV

BIG

Force 4

EFFEKT

NORD

NORTHERN OFFICE FOR RESEARCH AND DESIGN

Goodmorning Technology

TRANSFORM

COBE

MUTOPIA
 USER FOCUSED DESIGN

Et lille udpluk af de mange nye arkitektvirksomheder, der er vokset frem i Danmark de senere år.

selvbekræftende regndans, der med djævlens vold og magt skal stampe talentet op af den danske muld i form af en stærk enkeltstående personlighed, der så kan påtage sig et helt lille lands behov for "noget man ustraffet kan tilbede", som forfatteren og nobelpristageren Elias Canetti siger.

Når medierne i dag, og med stor glæde, udråber en yngre dansk designer som "Verner Pantons arvtager" eller en ung dansk arkitekt som Utzons ditto, så røber det, at vi – i hvert fald i den del af virkeligheden, der udgøres af medierne, og den er som bekendt ikke ubetydelig – for det første søger tilbage til en tidligere forestilling om talent, og for det andet tænker talent i en meget lokal kulturel ramme – nemlig vores egen. Den – vores egen kulturelle ramme – er der ikke noget galt med, den udgør blot ikke længere den samme entydige og uberørte enhed, som det var tilfældet for eksempelvis 10-20 år siden.

Efter 3 år må jeg konstatere, at medierne stadig ønsker at afspejle dette noget forældede begreb for talent. Det er ærgerligt, fordi det fastholder offentlighedens forestilling om de kreative erhverv i et stereotyp og enertifyldt billede. I stedet for at flytte fokus til hvad der faktisk foregår.

Globaliseringen er en sejr

Der er nemlig grund til optimisme, hvis man er tilhænger af nutiden og virkeligheden. På blot de 3 år, der er gået, har vi, ikke mindst inden for arkitekturen, oplevet en markant vækst i den synlige talentmasse. Unge starter nye arkitektvirksomheder, de etablerede giver plads for en bred talentudvikling i de store virksomheder, og regeringen har iværksat politiske initiativer, der fremmer væksten af ny talentmasse. En pænt stor gruppe danske arkitektvirksomheder vælger strategisk bevidst at satse på udenlandske markeder og har blot inden for de sidste 2 år vundet over 50 præmier i internationale konkurrencer. Det gøres

ikke uden et nutidigt talent – af internationalt format. Samtidig bygger et hidtil uset antal udenlandske arkitekter i Danmark i netop disse år. Dansk arkitektur og dansk talent har helt ubestridt vundet en vigtig sejr ved globaliseringen – der er blevet mere af den, og den er blevet bedre!

Med henvisning til ovenstående globale forståelsesramme er det værd at bemærke, at det talent, dansk arkitektur præsterer i disse år – i de etablerede som i de unge firmaer – ikke alene har den kunstneriske og æstetiske kvalitet som værdi. Den er der og i højeste potens. I lige så høj grad er der dog tale om et talent for management, problemløsning, identitet, innovation, brugerorientering, strategi og problemløsning i relation til væsentlige globale dagsordner. Dagsordner som eksempelvis global bæredygtighed. Med andre ord er arkitekterne selv højaktive i at udvikle og redefinere, hvad talent inden for dette brede domæne faktisk er. Og det er i langt højere grad end tidli-

gere et globalt og bredt holistisk billede, der tegner et talent.

Talent er et ældgammelt og vigtigt begreb i arkitekturen. Det er derfor en stærk oplevelse og en stor fornøjelse, at det er arkitekterne selv, der i disse år går forrest i overskridelsen og redefineringen af en af arkitekturens kærneværdier – talent. Det ville være en tilsvarende fornøjelse, om medierne deltog i festlighederne for en redefineret af talentet – de er hermed inviteret! ■

BLÅ BOG

Kent Martinussen (f. 1960). Direktør, arkitekt A.A. Uddannet i Frankrig og Italien, diplom fra Kunstakademiets Arkitektskole. Underviser forsker og skribent ved Kunstakademiets Arkitektskole og udenlandske arkitektskoler 1989-2001 og siden egen tegnestue. Direktør for Dansk Arkitektur Center fra 2001. Medl. af Kunstnersamfundet under Akademirådet. Har udført en række arkitekturprojekter 1994-2001. Tildelt Statens Kunstfonds treårige arbejdsstipendium 1998-2000.

Momentum. Et godt stykke efter midnat for seks år siden blev den første amerikanske fodboldkamp vist på dansk tv. Siden dengang er antallet af danske spillere mere end firedoblet, og nu taler man om at få selveste National Football League til Parken i København. Den amerikanske nationalsport har bidt sig fast i Danmark.

GOD BLESS AMERICAN FOOTBALL

Tekst: Markus Bernsen
Foto: Anders Kristensen

Fadene kommer på bordet i pausen efter første *quarter*. På en storskærm for enden af baren kommenterer skuespilleren Don Johnson, bedst kendt fra 80'er-tv-serien, *Miami Vice*, en langsom gengivelse af *Touchdown*'et fra kampens første sekunder.

"God bless America!" råber en gæst til tv-skærmen, mens han hæver en kop kaffe i den ene hånd og rækker ud efter et af fadene med en anden. Der bliver ivrigt gået til skålene med majschips, guacamole, barbequesovs og selvfølgelig bunker af kulsorte, fedtede chicken wings.

Det er Super Bowl-søndag, men vi befinder os ikke på Dolphins Stadium i Miami, hvor "Indianapolis Colts" i aften møder "Chicago Bears" i National Football Leagues (NFL) spektakulære finale. Klokkeren er 00.30, dansk tid, og vi er på værtshuset *The Golden Lion* i Århus, hvor 70 - 80 danskere sørger for, at den amerikanske fodboldfest også giver genlyd herhjemme.

Kampens første femten minutter har været usædvanligt spændende, og et par af gæsterne lyder allerede hæse. Næsten alle har

fodboldtrøjer på fra det lokale hold, "Århus Tigers", eller aftenens favorit, Chicago Bears. Størstedelen af gæsterne hepper på Bears, der også fører finalen efter 24-årige Devin Hesters 92 meter lange sololøb gennem Miamis regnvejrr og ned i *endzonen*.

På Super Bowl-søndage er alle amerikanere. Men også resten af året er danskerne kommet godt efter det - både foran tv-skærmen og på grønsværen. Da den første NFL-kamp blev vist på dansk tv i efteråret 2000, havde Dansk Amerikansk Fodboldforbund (DAFF) 664 licenserede spillere. I dag er tallet 3200. I samme periode er antallet af klubber for voksne spillere firedoblet og ungdoms-klubberne tidoblet.

Aldrig er en sportsgren på så kort tid blevet så populær herhjemme. Og meget tyder på, at det ikke har toppet endnu. Denne februar fordoblede dansk tv sin dækning af den amerikanske liga, og ligaens chefer har luftet idéen om at lægge en kamp i Parken i København. Henrik Ørnstrøm, der er formand og forbundschef for DAFF, er begejstret.

"Jeg tør slet ikke tænke på, hvad der ville ske, hvis NFL kom til Danmark," griner han og fortsætter:

"I forvejen går det jo over al forventning. Vi har lavet træneruddannelser, så vi kan

hjælpe de nye klubber, og især de helt unge spillere står stadig i kø for at melde sig ind. Men en kamp i Parken ville være det største."

Signalværdi og Zulueffekt

36-årige Henrik Ørnstrøm begyndte at spille amerikansk fodbold i midten 1990'erne. Dengang var spillet kendt som "de hårde drenges boldspil", forklarer han. Det havde en machosignalværdi, som skræmte sportsinteresserede væk og trak de forkerte typer til - dem der brugte tiden i vægtrummet i stedet for at diskutere taktik. De blev sjældent rigtig gode til andet end at løbe ind i hinanden med fuld fart. Men i amerikansk fodbold er smidighed og udholdenhed mindst lige så vigtigt som råstyrke.

"Heldigvis er vi sluppet helt af med bodybuilderkulturen," vurderer Henrik Ørnstrøm.

"I dag bliver sporten taget alvorligt." Og det er først og fremmest TV2 Zulus fortjeneste. Selv om de første kampe blev sendt *live* på den forkerte side af midnat, var efterspørgslen stor fra begyndelsen. Med den ugentlige søndagskamp klokken 19 kunne de yngste også se med.

I DAFF taler man om "Zulueffekten" som det brændstof, der satte gang i udviklingen for seks år siden. Og nu øges dækningen yder-

HENNING ALSTRUP, 22 ÅR, ÅRHUS

"Der er rigtig mange regler at holde styr på, når man ser NFL, og der gik en hel sæson, før jeg kendte dem alle sammen. Men der er faktisk kontant afregning i hver kamp. Der står ikke en dommer og fløjter, fordi en tackling var for hård. Man kan være sikker på, at det er de stærkeste, hurtigste og smarteste, der vinder."

MARTIN BOUTRUP, 22 ÅR, ÅRHUS

(Har spillet for Århus Tigers i fire sæsoner og rejser til Missouri til efteråret for at tage til *Try Outs* på amerikanske collegehold.)
"Efter en kamp vågner man op i sin seng og kan knap nok vende sig om på siden. Det er en fed fornemmelse. Ligeledes om man har vundet eller tabt, kan man mærke, at man har givet sig fuldt ud. Jeg spillede almindelig fodbold i mange år, men i *football* bruger man *hæle* kroppen, og det føles bare langt bedre bagefter."

Favoritholdet "Chicago Bears" har *Touchdown*, og jublen vil ingen ende tage.

ligere. Hvor TV 2 Zulu sendte to, vil Viasat-kanalen 3+ fremover sende fem ugentlige kampe, samt et magasin med analyse og gæster i studiet. 3+ kan ses af 300.000 flere husstande end TV 2 Zulu. Sammenholder man det med indbyggertallet, betyder det, at dansk tv i dag sender langt mere amerikansk fodbold end noget andet europæisk land.

2007 bliver også året, hvor den amerikanske NFL-liga tager på turné. Den store interesse, som nogle europæiske lande er begyndt at vise sporten, har fået ligaen til at meddele, at der fremover skal spilles to kampe uden for USA hvert år. Den første får Wembley i London fornøjelsen af, og herefter kommer især Mexico, Kina og Tyskland til at trække. Men også det skandinaviske tv-marked er blevet stort nok til at fange amerikaner-

nes opmærksomhed, og Danmark har også været i spil som værtsby, har NFL's chefer afsløret.

På *The Golden Lion* i Århus bliver alle gæsterne hængende, selv om anden halvdel af årets Super Bowl mangler både tempo og dramatik. Chicagos quarterback kan ikke holde på bolden i det våde vejr, og holdet kommer aldrig tilbage i kampen efter pausen. Kampen ender 29-17, og et par gæster kæmper med at holde sig vågne, mens Indianapolis Colts får overrakt trofæet. Andre ærgrer sig højlydt. Først fire timer efter midnat, efter adskillige kopper kaffe og chicken wings, forlader de sidste gæster stedet. Igen i år har danskerne vist deres dedikation til sporten på Super Bowl-søndag. Og i morgen gør de det også på grønsværen, dér hvor det virkelig tæller. ■

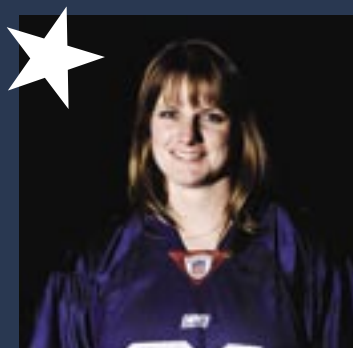
SÅDAN SPILLES AMERIKANSK FODBOLD:

I amerikansk fodbold har hvert hold to mandskaber på 11 mand – et forsvar og et angreb. Holdene skiftes til at angribe ved at løbe bolden i mål i *endzonen* og lave *Touchdown*. Lykkedes det, får de seks point og kan lægge yderligere ét point til, hvis de bagefter kan sparke bolden højt op mellem de to målstolper.

Angrebsholdet har fire forsøg til at presse ti yards (9,5 meter) gennem forsvaret og ind til en bedre startposition, tættere på målet. Samtidig prøver forsvaret hele tiden at snuppe bolden fra angrebsholdet, så de kan løbe den modsatte vej og selv score *Touchdown* i modsatte ende af banen. Når angrebsholdet ikke de ti yards på fire forsøg, bliver bolden givet over til det andet holds angreb, og rollerne byttes om.

SANNE KJÆRGAARD-KNUDSEN, 28 ÅR, AALBORG

"Jeg kan godt lide taktikken i spillet. Det ser voldsomt ud, når sådan nogle store mænd tæsker mod hinanden, og nogen pigesport er det måske ikke ligefrem. Men der ligger også masser af hjerne bag. Hvert angreb er udtænkt i mindste detalje. Det lærer man at se efter noget tid."

KIM MIKKELSEN, 23 ÅR, ÅRHUS

"Der er mange muskelbunderter i NFL, men også små fyre. De der *punter* og *kicker* for eksempel, skal helst ikke være for store og tunge. Jeg kan godt lide den måde, mange forskellige typer mennesker bliver til en enhed på et *football*-hold på. At alle skal finde deres plads og hjælpe hinanden."

Idéhistorie. Geni eller samfundsrevser. Boheme eller borgerskabets yndling. Inspireret skaber eller blot behændig håndværker? Myten om kunstneren er mange. Sammen med en æstetikforsker og en ekspert i samtidskunst ser vi på, hvordan begrebet "kunstner" har ændret sig fra antikken over romantikken og frem til i dag

GENIERNES TID ER FORBI

Af Thure Munkholm

I dag er der nok ikke mange, der vil slå kunstneren i hartkorn med håndværkere. Og slet ikke set i lyset af en samtidskunst, der er præget af voldsom idérigdom, konceptuelle konstruktioner og en vilje til at gå aktivt i dialog med alt fra politik til økologi. Men i flere hundrede år var det sådan, kunstneren først og fremmest blev betragtet – som håndværker.

"I den antikke kultur var kunstneren i familie med pottemageren, og han blev opfattet som en håndværker, der producerede bestillingsarbejder til bestemte sammenhænge," forklarer Dorthe Jørgensen, æstetikforsker og

dr.phil. i filosofi og idéhistorie ved Aarhus Universitet.

Og kunsten forstået alene som et håndværk – eller *techné*, som de gamle grækere kaldte det – er en holdning, der fulgte med langt op i historien, fra grækerne til den kristne kirkekunst. Først med middelalderens ophør og den florentinske renessances indvarsling i 1300-tallet begyndte den nu klassiske idé om kunstneren som "et inspireret geni" at melde sig på banen.

"Michelangelo er måske den første kunstner, der forstod sig selv som et geni og en fri, skabende sjæl, og som blev betragtet ligesådan af sin samtid," forklarer Dorthe Jørgensen.

"Og man kan sige, at han på en måde indvarsler den moderne kunstnerrolle, som vi kender den i dag: kunstneren som geni og frit skabende individ."

Geniernes tid

Fra og med renæssancen sker der en gradvis udvikling i kunstnerens rolle frem til slutningen af 1700-tallet og starten af 1800-tallet, der med den tyske og engelske romantik kan defineres som "geniets store århundrede". Her er dyrkelsen af geniæstetikken på sit højeste, og den ses ikke blot hos filosoffer som Hegel, Schelling og Schiller, men også i de udøvede kunstneres selvforståelse. Som et opgør med oplysningstiden definerede de engelske

romantikere, med forfatteren Samuel Taylor Coleridge og William Wordsworth i spidsen, eksempelvis deres skaberevne ud fra et begreb om "imaginationen" – en inspiration, der kom udefra, og som de som kunstnere var særligt disponerede for at modtage.

"Med genidyrkelsen i det 18. og 19. århundrede fik kunstnerne for alvor lagt håndværkerprædikatet bag sig, men det betyder dog ikke, som det så ofte er blevet fremstillet, at håndværket ikke længere spillede nogen rolle," uddyber Dorthe Jørgensen.

"Kunstneren skulle stadig kunne sit håndværk, men man kan sige, at kunstnerrollen forandrede sig, samtidig med at værkerne blev nyfortolket.

FOTO: SCANPIX

Den italienske multikunstner Michelangelo indvarslede i 1400-tallet en ny forståelse af kunstneren som et geni og en frit skabende sjæl. Her udsnit af Michelangelos fresko i Sixtinske Kapel i Vatikanet, Rom.

Plakat af HuskMitNavn til projektet *Trading and Using Bodies*, hvor Center for Menneskerettigheder bruger kunstnere og kunst til at skabe debat om menneskehandel med kvinder. Kilde: Center for Menneskerettigheder.

Det er ikke flaskerne, der er værket. Med læskedrikken Guarana Power skaber den danske kunstnergruppe "Superflex" opmærksomhed omkring vigtigheden af bæredygtig handel med tredjeverdenslande. © Superflex.

Med happening-kulturen i 60'erne var det vigtige ikke længere at skabe blivende værker, men at gribe forandrende ind i samfundet. Her Jens Jørgen Thorsen og Jørgen Nashs happening ved Det Danske Akademi's årsfest i 1974.

FOTO: LARS HANSEN/POLFOTO.

Hvor det tidligere var nok blot at kunne sin teknik til fulde, skulle kunstneren nu optræde som *både* håndværker og inspireret geni."

Betragtet som geni havde kunstneren en privilegeret rolle. Med sin kunst og kreativitet kunne han nemlig opnå indsigt i noget større.

"Ser man eksempelvis på en maler som Caspar David Friedrich, er det tydeligt, at der i hans landskabsbilleder er noget andet og mere på færde end blot en naturalistisk afbildning af de fysiske landskaber. Som skabende kunstner er hans rolle at male et æstetisk "mere" ind i sine værker," uddyber Dorthe Jørgensen.

Det, der gør Friedrich til et kerneeksempel på den romantiske kunstner, er, at hans landskaber giver indtryk af at være hævet over det konkrete. I stedet har de en almen og næsten åndelig gyldighed, som han som kunstner alene har været i stand til at skildre.

Denne tanke om kunstnere som nogle, der producerer en "æstetisk merværdi", er uløseligt forbundet med tanken om geniet, som den udfoldes og dyrkes op gennem det 18. og 19.

århundrede. Og selvom det er en holdning, der stadig vækker genklang i mange hverdagslige betragtninger over kunst, er det samtidig en opfattelse af kunstneren som et privilegeret individ, som den samlede kunstscene har arbejdet hårdt for at udvide, redefinere eller slet og ret nedbryde lige siden.

Kunstneren som ikke-kunstner
I kølvandet på genidyrkelsen og den romantiske kunstneropfattelse opstod der i begyndelsen af det 20. århundrede, med bl.a. surrealismen og dadaismen, en opildnet stemning af oprør mod de fasttømrede dogmer, der indtil da havde bestemt, hvad begrebet "kunst" skulle dække over. I stedet for at producere beåndede værker bliver kunstnerens rolle derfor hurtigt at afprøve selve kunstens grænser.

Det var fx tilfældet, da Marcel Duchamp i 1917 med værket *Fountain* (en pissekumme, der blev vendt 90 grader og fik tilføjet signaturen R. Mutt) forsøgte at udfordre den gængse udstillingspraksis' idé om, hvad der var – og hvad der bestemt ikke var – kunst.

"De avantgardistiske kunstnere ville ikke skabe værker, men derimod bringe kunsten tilbage til livet og gribe forandrende ind

i samfundet," forklarer Dorthe Jørgensen.

Skruer vi tiden frem til i dag, er kunstneres rolle stadig at afprøve grænser og sætte spørgsmålstegn ved gængse normer og handlinger, mener Henriette Bretton-Meyer, der er kunstnerisk leder på Overgaden – institut for samtidskunst. Ifølge hende har samtidskunsten en unik og privilegeret mulighed for at gå i dialog med områder, der normalt ligger uden for kunstens.

"Samtidskunsten finder i dag sted på et væld af forskellige niveauer, og der er ikke grænser for, hvor og hvordan en kunstner kan arbejde. Når en kunstnergruppe som "tvvt", der i marts bliver inviteret indenfor på Overgaden som en del af festivalen "21 dage – 21 år", eksempelvis laver tv, så gør de det jo som kunstnere og derfor med en anderledes vinkel end den strengt kommercielle", forklarer hun. Det samme er tilfældet med en kontroversiel kunstnergruppe som "Superflex", der har produceret den opkvikkende læskedrik *Guarana Power*, brygget på koffeinholdige bær høstet af sydamerikanske bønder.

Kunstværket er ikke, som man kan foranlediges til at tro, de friskappede drikke, men selve

det at producere en læskedrik på en måde, der er anderledes end den, de kommercielle producenter betjener sig af. Derved bruger Superflex sit kunstneriske arbejde til at sikre, at den økonomiske tilstrømning til de sydamerikanske bønder er både forsvarlig og bæredygtig.

Denne tanke om kunsten som debatskabende løftestang kommer vi ifølge Henriette Bretton-Meyer til at se mere af i fremtiden. Og hun bakkedes op af Birgitte Kofod Olsen, afdelingsleder på Center for Menneskerettigheder. Hun er initiativtager til *Trading and Using Bodies*, der løber af stablen fra 8. til 22. marts i år. Et projekt, der med samtidskunsten som middel forsøger at sætte trafficking til debat på en ny og frugtbar måde. Og ifølge Birgitte Kofod Olsen er der store fordele ved at bruge kunsten som en provokerende og debatskabende blik på samfundsrelevante emner. Det rykker både kunsterne og debattørerne i nye retninger, mener hun og understreger samtidig, at der ved kunstneres mellemkomst bliver skabt et nyt og frugtbart debatrum, der nok ligger milevidt fra den klassiske forståelse af kunsten, men som ikke desto mindre viser, at kunstnere kan spille en stor rolle i samfundet. ■

Det nye danmarkskort. De første forlydender om kommunalreformen gav bekymrede rynker i panden på mange kulturengagerede rundt i landet – især i småkommunerne. For hvad ville der nu ske med det lokale kulturliv? Ville det ikke bare blive kvalt og nedprioriteret blandt de mange andre større opgaver, de nye storkommuner skulle løfte? Kulturkontakten har talt med tre repræsentanter for lokalkulturen, som maner bekymringerne i jorden, og er enige om, at kommunalreformen giver kulturen nye og bedre muligheder.

Storkommuner gavner kulturen

Af Trine Beckett

Hvis Vejle ikke fik et teater, skulle de saftsuseme heller ikke have et i Kolding. Sådan var holdningen engang – ikke bare i Kolding og Vejle, men også i de fleste andre små kommuner. Men siden kommunalreformen trådte i kraft første januar i år, er posen blevet rystet, og de små byrødder konkurrerer ikke længere i samme grad med nabokommunen om det bedste kulturudbud, men ser ud over kommunegrænsen for at finde partnere til kulturelle projekter. Det fortæller Marlene B. Lorentzen (R), kulturudvalgsformand i Kolding Kommune, og en af primus motorerne i Trekantsrådets mellemkommunale samarbejde.

“Der er stigende opmærksomhed på, at kultur er vigtig, og at det også har betydning for erhverv og tiltrækning af arbejdskraft. Og jeg tror af hjertet, at kommunalreformen er en gevinst for kulturen. Den begrænser mulighederne for at føre sognerådspolitik. Det gavner jo ikke nogen, at alle kommuner skal have hver deres kulturhus, der kan det samme.”

Trekantsområdet vil matche København

I Marlene Lorentzens egen region har man taget konsekvensen og indledt et kultur- og erhvervssamarbejde mellem kommunerne Vejen, Kolding, Vejle, Fredericia, Billund og Middelfart. Det ambitiøse mål er at matche hovedstaden, når det gælder nye og spændende kulturtilbud. Et mål, man får støtte til at opnå gennem en såkaldt ”kulturaftale” med Kulturministeriet (se boks).

At målet er opnåeligt, har trekantskommunerne allerede bevist. Således er en fælles litteraturfestival vokset i både antal besøgende og forlagsinteresse fra at være en regional begivenhed til at blive en begivenhed af national karakter.

“Det kunne vi aldrig have opnået, hvis ikke vi havde været flere og lavet fx fælles markedsføring. I programmet skriver vi fx ikke, ”hvad foregår der i Vejle,” men ”hvad foregår der tirsdag.” Og arrangementerne finder sted over hele regionen. Hvis borgerne vil have en kulturel oplevelse, er de ligeglade med, om de skal køre til Vejen eller Middelfart,” vurderer Marlene Lorentzen og nævner, at in-

ternationale forfattere til næste år skal skærpe interessen for festivalen endnu mere.

Ingen grund til bekymringer

“Jeg forstår, folk har været bekymrede op til kommunalreformen. Men de har ikke noget at have det i. De kulturelle fyrtårne ligger traditionelt i de store byer. Og de små kommuner er stærkt repræsenterede i de nye byråd, så de vil ikke blive glemt. Samtidig har de større kommuner haft større budgetter på kulturområdet, og det smitter jo af,” mener Marlene Lorentzen, der peger på, at selv om lokale biblioteker risikerer at blive nedlagt eller små bymuseer taget af budgettet som følge af kommunesammenlægningen, er det ikke nødvendigvis skidt for kulturen og borgerne.

“I Kolding revurderer vi strukturen og diskuterer: Hvordan får vi bedst biblioteket ud til borgerne. Det kan vi netop gøre, fordi vi er store. Måske skal vi have integrerede biblioteker et andet sted, måske i forbindelse med banegården – i stedet for det lille lokale. Med de regionale planer kan vi få kulturen ud i alle afkroge,” understreger Marlene Lorentzen.

MERE KULTUR I HELE LANDET

Kommunalreformen betyder større kommuner og dermed også stærkere kulturaktører. Fx er der i dag en kultur- og fritidsforvaltning i 65 % af kommunerne, hvor der tidligere kun var det i 19 %. I følge Nyhedsbrevet Søndag Aften stiger budgetterne til kultur i kommunerne i 2007 med 55 mio. kr. i forhold til 2006, www.cultur.com/2007/0201.html

Kulturministeriet har igennem årene taget en række initiativer til fordel for kulturen i hele landet, bl.a. ydes der statsligt tilskud til en bred vifte af institutioner fordelt jævnt udover landet, som fx egnteatre, museer og musikskoler. Nyere tiltag med fokus på kulturen uden for hovedstaden er:

- **Strategi for Kultur i hele landet.** Udgivet af kulturministeren i 2006 med forslag til,

hvordan kulturen understøttes lokalt med vægt på tværgående samarbejde mellem kommunerne og fokus på de særlige kulturelle kompetencer, som de enkelte geografiske områder råder over.

- **Kulturaftaler.** Der er eller vil i 2007 blive indgået kulturaftaler mellem Kulturministeriet og klynger af kommuner, der til sammen omfatter 50 % af befolkningen.

FOTO: SIMON JEPPESEN/JYSKE VESTKYSTEN.

På Trekantsområdet Litteraturfestival i 2006 kunne de besøgende på Trapholt blandt andet høre den danske forfatter Erling Jepsen læse op.

Fusion af museer i Sønderjylland

At kommunalt samarbejde kan gavne en regions kulturelle niveau, har man også erfaret i Sønderjylland. Her har otte museer – i blandt andet Haderslev, Tønder, Sønderborg og Åbenrå – de sidste mange år haft et integreret samarbejde. Hvert museum har sit speciale – således er der fx søfart i Åbenrå, arkæologi i Haderslev og kunst i Tønder. Indtil sidste år foregik samarbejdet og koordineringen mellem museerne i amtligt regi. Men med kommunalreformen tog man skridtet fuldt ud og fusionerede de otte museer til ét.

Museerne blev liggende, hvor de er. Men administrativt blev de lagt sammen, med én direktør, én administrationschef og otte overinspektører, ansvarlige for hver deres afdeling og fagområde. Det har gavn timer økonomien, samarbejdet og ikke mindst mulighederne for at levere museumsarbejde af høj kvalitet, forklarer Orla Madsen, museumsdirektør.

“Før fusionen havde vi otte bestyrelser med hver fire møder om året. Nu har vi en bestyrelse. Samtidig er bygningsdriften samlet. Vi

har fælles personalepolitik og fælles håndværkere, og vi mødes og arbejder sammen om produktudvikling. Der er blevet flere kræfter at trække på, og det er blevet lettere at rokere rundt på medarbejdere,” siger direktøren, der også peger på, at fusionen giver mulighed for at hæve forskningsniveauet. En af inspektørerne har fx netop fået syv måneders forskningsfri, mens en anden inspektør i mellemtiden tager sig af museumsdriften i den pågældende afdeling.

Ny historisk bevidsthed for Midt- og Vestsjælland

Kommunalreformen har dog ikke kun medført specialiseringstanker inden for det enkelte kulturfaglige område. Reformen har for nogle regioner betydet en ny kulturel bevidsthed. Som i Odsherred, hvor man i langt højere grad end før har fået fokus på det potentiale, der ligger i kommunens unikke historiske arv, fortæller kulturchef Hardy Granhøj Jørgensen.

“Mindre kommuner har ikke store institutioner med mange faglige kompetencer. Nu er de nødt til at tænke i netværk og tværgå-

ende samarbejde. Det betyder, at de udnytter deres kompetencer bedre. Museumsinspektørerne står ikke længere alene.” Og frugterne af dette kommer borgerne i området til at høste, blandt andet til sommer, når kommunen for første gang står bag en stor bronzealderfestival, der tager udgangspunkt i områdets historie som hjemsted for nationalklenodiet *Solvognen*, der oprindeligt blev fundet her, fortæller kulturchefen.

I regionen har man haft kulturaftaler med Kulturministeriet siden starten af de regionale kulturforsøg i 1996. Men med amtets nedlæggelse var det oplagt at udvide samarbejdet til at omfatte Roskilde og Lejre, fortæller Hardy Granhøj Jørgensen. De næste 4 år vil Kulturregion Midt-og Vestsjælland stå for fælles kulturudvikling med afsæt i områdets betydning i Danmarkshistorien. Ikke mindst højmiddelalderen, hvor området var hjemsted for den ansete Hvideslægt, rummer et stort formidlings- og turistmæssigt potentiale, vurderer kulturchefen, der også ser store potentialer indenfor kulturregionens børneteater, billedkunst og rytmisk musik. ■

Aftalerne omhandler særlige kulturelle satsninger og lokal dispositionsfrihed.

- **Nationale opdrag.** Der etableres forsøg med nationale opdrag, hvor lokale institutioner midlertidigt varetager nationale udviklingsopgaver. Man taler om *nationalt opdrag*, når der er tale om en kulturel satsning, som formodes at indvinde erfaringer til gavn for kulturlivet

i andre dele af landet. Det gælder fx satsningen på talentudvikling af unge sangstemmer i Kulturregion Midt- og Vestsjælland.

- **Puljen til kultur i hele landet.** Tidligere ”Provinspuljen”. Kulturministeriet uddeler 24 mio. kr. om året til nyskabende kulturprojekter, bl.a. til projekter der udspringer af kulturaftalerne.

- **Konference.** Kulturministeriet, Center for Offentlig Kompetenceudvikling og Børne- og Kulturchef Foreningen vil i efteråret 2007 afholde en konference om kulturpolitik i kommunerne efter kommunalreformen.

FOTO: JENS PANDURO/POL.FOTO.

Kulturkanonen i bogform med tilhørende dvd blev udgivet d. 15 august 2006.

KULTURKANON TIL TIDEN

Et år efter. Den omstridte kulturkanon fik omtale på linje med et royalt bryllup. Men var det folket, der diskuterede, eller eliten? Og hvordan bliver kanonens eftermæle? Det har vi talt med tre eksperter i kommunikation og meningsdannelse om.

Af Trine Beckett

Søgemaskinen google.dk finder ordet "Kulturkanon" 132.000 steder på internettet, og mediedatabaser viser, at der er skrevet knapt 2.000 avisartikler om kulturkanonen inden for de sidste to år. Det er en interesse, de færreste enkeltstående begivenheder kan matche. Kun hvis man søger på "Royalt Bryllup" i en toårig periode omkring Mary og Frederiks giftermål, når man op i samme størrelsesorden.

I hele perioden op til lanceringen af kulturkanonen bølgede debatten for og imod både kanonprojektet og potentielle udvalgte værker. Efter lanceringen den 24. januar 2006 blev kunstværker støvet af, plader blev genudgivet, klenodier fundet frem fra gemmerne og fik pludselig fokus og ny værdi,

fordi de var kommet med på den nationale hitliste over god kultur.

Men set i bakspejlet, hvad har kulturkanonen så egentlig betydet? Hvilke konsekvenser har den haft for kulturen? Og hvad havde det kostet, hvis man skulle have lanceret den som en imagekampagne?

Ifølge Christian Have, indehaver af Have PR, kan man ikke sammenligne kanonen med nogen anden kampagne. Om man så havde postet et to- eller trecifret millionbeløb i avisannoncer og tv-spots, havde det være umuligt at nå så bredt ud, som kanonen gjorde, vurderer han. Udarbejdelsen af danskerens kulturelle hitliste blev, som antallet af avisartikler antyder, netop en national begivenhed, der ikke kan sammenlignes med kommercielle events, men er på

linje med et royalt bryllup, en prinsedåb eller et vundet EM i håndbold.

"Kanonens fyldte markant i mediebillendet og i det offentlige rum. Den blev et begreb, en debat og en diskussion, der kom ud over de allerede indviede. Normalt er det kulturens aktører, der diskuterer. Med kanondebatten blev diskussionen breddet ud og satte en diskussion i gang om kulturens betydning i et moderne samfund. Og om vores samfund vores kulturarv, identitet, og hvad vi kan bruge vores rødder til."

Kulturen frem til 1. sektion

Med kanonen blev kulturen hevet frem fra avisernes 2. sektion og bragt på forsiderne, hvor den normalt ikke hører hjemme, pointerer Christian Have og forklarer, at kanondiskussionen havde nogle særlige elementer i sig, som gjorde den interes-

sant for folk at engagere sig i.

"Det er ekstremt følelsesbetonet at sige, at noget kultur er bedre end noget andet. Det er ikke kun en intellektuel diskussion, og det er altid interessant kommunikationsmæssigt, fordi der opstår et helt andet engagement. Det værste for en sag er ligegyldighed eller forudsigelighed. Eller ingen reaktion. Kulturkanonen havde elementer af spænding og af konkurrence. Og alle kunne være med," siger han og uddyber:

"Kanonkampagnen havde følelsesmæssigt engagement, dialog, interaktivitet, uforudsigelighed og spænding. Man vidste ikke, hvad resultatet ville blive. Samtidig var diskussionen i sig selv identitetskabende. Uanset hvor du var, og hvilken holdning du havde, havde du en mulighed for at få identitet ved at deltage i diskussionen."

At kanondiskussionen berørte hele befolkningen, er dog ikke alle enige om. Ifølge Knud Romer, prisbelønnet reklamemand og forfatter, blev debatten ført af en reaktionær elite.

“Hele tankegangen om at samle danskere kulturelt er en mærkelig tankegang. Den socialgruppe, som deltager i diskussionen, ser sig selv som samfundet. De ser ikke sig selv som den lille del af befolkningen, de i virkeligheden er. Nemlig akademikere, der tænker, at hvis bare vi alle læser Karen Blixen og hører Carl Nielsen, er alt godt. Ude i samfundet er kulturen international og multietnisk. Børns bevidsthed består af små klodser af alle mulige kulturer – en persisk melodistump, lidt japansk legetøj – de er meget længere fremme og har en helt anden åben tilgang til kultur. Tanken om at lave en dansk enhedskultur er totalitær og provinsiel.”

Kanonen ramte en tidsånd

Niels Krause-Kjær er tidligere spindoktor, journalist og forfatter. Han understreger, at ideen om en kulturkanon ikke nødvendigvis behøvede at være en vindersag for Brian Mikkelsen. Men at den har vist sig at være en god sag, “fordi den har betydet, at man har diskuteret kultur og kvalitet på en anden måde, end vi har oplevet før,” siger Krause-Kjær og trækker en linje til den konservative kulturminister Grethe Rostbøll, som i slutningen af firserne ville gøre op med den gængse danske holdning om, at den kulturelle bredde trak den kulturelle elite.

“Hun mente modsat, at eliten trak bredden med sig. Det blev

hun voldsomt kritiseret for dengang. Debatten om kulturkanonen i disse år viser, at præmisserne for at diskutere kultur har ændret sig. I dag accepterer vi, at den brede kultur er afhængig af en elitekultur – at noget er mere væsentligt end andet”.

vuderer Krause-Kjær. “Havde Brian Mikkelsen lanceret ideen for tyve år siden, havde det ikke kunne lade sig gøre. Det er de færreste politiske initiativer og tanker, der fødes ud af den blå luft. De er et spejl af tiden. Kanondebatten kommer ikke bare dumpende ned fra himlen som en åbenbaring, men er et udtryk for, at den rammer en tidsånd.”

Til det svarer Knud Romer: “Men hvilken tidsånd? Det er klart, at der er samfundsgrupper, som er både fremtidsangste og teknologiangste. Og de har behov for at spejle sig i noget dansk kultur. Men det svarer til at lade invalider løbe forrest. Det, som blev fejret i Operaen for et år siden, var Brians pladesamling. Ikke min. Og kanonen kan højst skille folk ad, ikke samle dem. Den hierarkisering, kanonen er udtryk for, kan jeg slet ikke se, hvad skal til for. Hvorfor interesserer man sig ikke i stedet for at tilegne sig noget fra andre kulturer?”

At kritik som den fra Knud Romer også haglede ned over kulturkanonen undervejs, gjorde ikke projektet mindre bæredygtigt, mener Krause-Kjær.

“Nogle har set kanonen som en del af en værdikamp. Og det er da delvist rigtigt. Folk har ikke set spøgelser. Kanonen er et led i en ministers politiske projekt.

Og det betyder, at der kommer blæst, som ikke er fokuseret på sagen, men det, der er udenom. Nogle har også følt, at hvis kanonprojektet blev en succes, betød det, at Brian Mikkelsen blev en succes – og det ville de ikke være med til. Det kan man ikke bebrejde dem. Det er en helt legitim tilgang, men besværlig.” Og den kritik, der har været, har i virkeligheden kun givet projektet vitaminer, lyder det fra den tidligere spindoktor. Christian Have er enig.

“Det havde været skidt, hvis kunstnerne ikke havde haft en mening. En larmende stilhed havde været dårligt. Det var forudsigeligt, at nogle ville kritisere. Og det havde været skuffende, hvis ingen havde gjort det.”

Kanovens eftermæle

Knud Romer tror, at kulturkanonen vil lide en snarlig og stille død.

“Kulturkanonen er som skolelæreren antologi til historieundervisningen. Og den får samme skæbne som andre skolebøger. Snart bliver den slidt og ligger sammen med de andre slidte skolebøger med tegninger, hjerter og elevernes egne små rim skrevet ind.”

Krause-Kjærs vurdering er anderledes:

“Nu et år efter lever substansen i kanontanken videre i bedste velgående”, vurderer han og giver et eksempel.

“Jeg hørte P1 forleden dag, hvor Steffen Brandt var i studiet og talte om sin udgivelse *Nærmest Lykkelig*. Han sagde, at hvis han havde vidst, den ville

komme med i kulturkanonen ville han have gjort sig mere umage, da han skrev den. Han sagde det med et smil, men det viser, at man forholder sig til kanontanken på en sober og konstruktiv måde,” siger Niels Krause-Kjær.

“Vi kommer ikke til at huske, om Johannes V. Jensen var nummer et eller fire. Snarere bliver kulturkanonen et symbol på et skred i, hvordan vi skal forholde os til kulturen. At strømmingen fra 70'erne 80'erne, hvor man ikke brød sig om elitekultur, har ændret sig,” siger Krause-Kjær

Hvad mener du med “vi” – er “vi” kunstnere eller almindelige borgere?

“Folk i almindelighed tænker måske ikke over det. Men i det kulturelle miljø vil kanontanken ligge som en del af baggrundstæppet. At vi er enige om, at noget er mere vigtigt end andet. Det samme vil det gøre i uddannelsessystemet,” siger Krause-Kjær.

Christian Have vurderer, at kulturkanonen har givet kulturen en mere fremtrædende plads i danskernes bevidsthed. Og at den for eftertiden vil udgøre en fin side i vores historiebog.

“Kanonen får et eftermæle som noget kontroversielt. Og kritisabelt. Men med elementer, der viser det danske samfund og kulturliv, når det er bedst! Når der er plads til holdninger og uenighed, så man kan diskutere ting og komme videre. Netop det er kendetegnende og bør være det for den danske kultur og det danske samfund.” ■

VIS MIG DIN KANON

Det var ikke bare danske kulturredaktører, kunstnere og andre pingere, der engagerede sig i kanontanken. Mange, mange andre tog bolden op og lavede alternative kanoner inden for netop deres interesseområde. Blandt dem kan nævnes: **Danske Ølentusiasters Ølkanon**, der ifølge hjemmesiden ale.dk fungerer “som et kompas, der viser retninger og milepæle i en lang og kompleks dansk ølhistorie”. Dansk Arkitektur Centers **Arkitekturkanon**, hvor så forskellige værker som Vor Frelser Kirke, Faaborg Museum og Herlev Sygehus er udvalgt. Ove Korsgaards **Demokratikanon**, der indeholder 12 værker af blandt andre Saxo, Grundtvig og Stauning, og **Computerspilskanon**, hvor danske spil som *Pixeline*, *Hitman* og *Powerbabe* er repræsenteret.

Kulturminister Brian Mikkelsen præsenterede kanonbogen ved en reception i Politikens Hus, hvor musikeren Sebastian var blandt gæsterne.

Bogpriser. Sidste års liberalisering af det danske bogmarked har endnu ikke haft den store effekt. Det fortalte boghandlere og forlæggere, da vi ringede rundt for at få en status på følgerne af de frie priser. Til gengæld er internetboghandlerne begyndt at bruge de nye muligheder til at skærpe konkurrencen.

LANGSOM LIBERALISERING

Af Lars Madsen

Frie priser eller ej – når den allersidste Harry Potter-bog rammer det danske marked senere i år, bliver det til en klippefast pris. Så meget tør kilder i bogbranchen godt spå om, selv om 90 pct. af alle nyudgivelser efter sidste års liberalisering af bogmarkedet ikke må have faste priser.

En ikke overraskende konsekvens af de nye regler har nemlig været, at forlagene typisk sætter fast pris på deres forventede bestsellers, forklarer Ib Tune Olsen, direktør for Forlæggerforeningen.

“Det er det, man har set indtil videre. Og jeg vil sige, at så længe de bedst sælgende bøger får fast pris, så tror jeg ikke, der sker markante ændringer på bogmarkedet.”

Dermed er den hidtidige udvikling efter liberaliseringen, som trådte i kraft 1. juli sidste år, absolut spiselig for forlagene. Mens Den danske Boghandlerforening, som ønsker et bogmarked styret af de frie markeds kræfter, godt kunne tænke sig en mere markant priskonkurrence.

“Der er lidt træghed i branchen. Vi har ikke på den korte tid, der er gået siden liberaliseringen i sommer, kunnet aflæse på salget, at der er kommet frie priser. Men jeg synes da, boghandlerne er begyndt at konkurrere mere på priserne,” siger formand for Den danske Boghandlerforening Bjarne Ponikowski.

Det kan de også blive tvunget til. Mange forbrugere har nemlig fået øjnene op for en ny og billigere måde at købe bøger på.

Internettet fører an

På internetportalen bogpriser.dk kan man sammenligne priser mellem en lang række boghandler og internetboghandler. Kim Christiansen, der er idémand bag tjenesten,

og som sådan følger priserne tæt, siger, at set fra hans ståsted har liberaliseringen bestemt haft en effekt.

“Den har åbnet mulighed for priskonkurrence på langt de fleste bøger, og det udnytter internetboghandlerne som SAXO.com. Det seneste halve år er der sket et markant skifte, og det er ikke unormalt med prisforskelle mellem internetboghandlerne og de traditionelle boghandlere på 30-40 pct. De traditionelle boghandlere er mere selektive og giver kun rabat på enkelte, udvalgte titler,” siger han.

En anden konsekvens af liberaliseringen har været, at prisen på en bog gives fri, i det øjeblik den annonceres som bogklubbog. Initiativet skulle sikre en mere fair konkurrence mellem boghandlerne og bogklubberne, men heller ikke på dette punkt har markedet endnu oplevet nogen omvæltning.

På sigt mener Bjarne Ponikowski fra Den danske Boghandlerforening dog, at den nye regel kan gavne boghandlerne.

“Det vil jo betyde, at alle i langt højere grad skal forholde sig til de almindelige markeds mekanismer. Nu bliver konkurrencen mere reel,” siger han.

Adm. dir. for Gyldendal Stig Andersen tager dog den nye situation med ophøjet ro, selv om Gyldendals mange bogklubber har hundredtusindvis af medlemmer og dermed udgør en stor indtægtskilde for forlaget.

“Vores undersøgelser viser, at prisen langt fra er det eneste eller vigtigste parameter for vores medlemmer. Det handler nærmere om at kunne sidde i ro og mag derhjemme og bladere i sit katalog. Vi har ikke tænkt os at ændre strategi,” siger han og tilføjer:

“Efter min vurdering vil konkurrencen komme på internettet.”

Som i så mange andre tilfælde må man altså online for at se, hvad fremtiden bringer. ■

FOTO: KHAN TARIQ MIKKEL/POLOFOTO.

BOGÅRET 2006 I TAL

- For hele 2006 steg omsætningen i kr. med knap 5 pct.
- Antallet af afsatte bind var omtrent uændret i forhold til 2005
- Andet halvår af 2006, hvor liberaliseringen trådte i kraft, bød på tilbagegang i såvel kroneomsætning som antal solgte bind i forhold til samme periode året før
- Boghandlerne tegnede sig for 57 pct. af den samlede omsætning.

Kilde: Tidsskriftet Bogmarkedet

DET HANDLER LIBERALISERINGEN OM

Folketinget blev i marts 2006 enig om en række initiativer, som skal sikre friere bogpriser og flere læsere i Danmark. Aftalens hovedpunkter er:

- Forlagene må højst fastsætte bindende videresalgspiser på 10 pct. af alle nyudgivelser
- Fastprisperioden er forkortet til kun at gælde udgivelsesåret plus de første fem måneder af det efterfølgende kalenderår
- Der kan ikke længere sættes bindende videresalgspiser på nye udgivelser af værker, der tidligere har været udgivet i Danmark
- Når en bog kommer i bogklub, frisættes prisen samtidig i alle andre udgaver.

Kilde: Kulturministeriet

Kulturforbrug. Danmarks Statistik og Kulturministeriet har lanceret en elektronisk version af Kulturvaneundersøgelsen fra 2004. Her finder man et hav af oplysninger om, hvordan danskerne bruger kultur- og fritidstilbud. Livsstilsguruen Jørn Duus surfede en tur ind i statistikken, og deler her de tanker, han gjorde sig, med os.

STATISTISK SIGNIFIKANT ULIGHED

Af Jørn Duus Hansen, Tivstilsseksperter m.m.
Illustration: Jenz Koudahl/ Spild af Tid

Bortset fra forbrug af stegemargarine er kulturvaner nok det, der deler os danskere mest. Tager man på kunstudstilling, i teatret, på museum eller til foredrag, afsløres det i ét blik, at her færdes kun ligesindede. Også ude i marginalkulturen – tv, video og computerspil – møder man mest ligesindede, men de er ikke som de andre.

Sådan noget siger man ikke højt her i landet. Man taler hellere om *lige adgang* til kulturlivet. Når det eksempelvis bliver gratis at gå på visse museer, forveksles det højere besøgstal straks med bred folkelighed. Men det er ikke prisen, der hæmmer kulturforbruget. Det er uddannelsesniveauet. Siger vi indforstået. Men er det sandt? Det giver *Kulturvaneundersøgelsen* hurtige svar på. (Skønt ord, for resten. Måske burde vore sproglige kulturvaner undersøges næste gang?).

Via Danmarks Statistikbank under Danmarks Statistik kan man krydse en hvilken vane som helst med udvalgte demografiske kriterier. Og, ja, der er en usædvanlig smuk korrelation mellem uddannelse og kulturvaner. (Med biblioteksbesøg og læsning som gode undtagelser – selvom det her er kvinderne, der bærer læsset).

Enhver fordom bekræftes. Det er de længst uddannede, der æder al klassisk kultur, medens de kortest uddannede sværger til tv, video og computerspil. For sport og motion er der derimod ingen sammenhæng. (Måske tror man, at højtuddannede anser fitnesscentre for pinlige? Men, nej, de er der som alle andre).

Kulturlandskaber har det som økologi

Også geografisk er den helt skæv. En sammenligning mellem eksempelvis Vestjylland og København afslører, at kun besøg i cirkus og til sportsarrangementer samt foredrag buler ud hos vestjyderne, medens alt andet er tykt overrepræsenteret hos københavnere. Det kunne måske få en og anden vestjysk bykonge til at satse hårdt på kulturhuse og museer. Men pas på! Det er igen uddannelsen, der spøger. Andre steder i *Statistikbanken* kan man forvise sig om, at der er langt flere højtuddannede i København end ude vestpå. (I tabellen afsløres det også, at kulturlandskaber har det som økologi. Den slags er for folk i byerne. De, der lever ude på landet, skal ikke nyde noget. Men de er så glade for historiske bygninger og bymiljøer, ville man tro. Men, nej tak, kunne de ikke sende en foredragsholder?).

Og det bliver ved. Hvem ser dog tv mere end 3 1/2 time om dagen? En ældre kvinde med kort uddannelse, som bor langt fra København, svarer tabellen prompte. Og fynboer er

helt vilde med cirkus – modsat københavnere. 30-39-årige læser ikke betalt morgenavis, men webaviser (på arbejdet?). Sønderjyder vil ikke i oplevelsescentre. Børn af veluddannede har veluddannede kulturvaner, men holder straks op med at være spejdere, når de bliver kønsmodne (12 år). Folk uden uddannelse spiller ikke musik (sic). De ser masser af tv, men går ikke på akvarium.

Undersøgelsen er en sand bolchebutik af viden. Men der mangler de såkaldt ”opregnede tal”, så man kunne finde ud af, hvor mange *personer* der er i hvert segment. Og dermed få af- eller bekræftet, om 80/20-reglen også gælder for kulturforbrug (20 % af alle danskere bruger 80 % af kulturen). Hvad den jo nok gør. Hvilket forhåbentlig ville sætte gang i en signifikant diskussion om uddannelse. Og ikke ulighed. ■

Kulturvaneundersøgelsen findes i Statistikbanken, www.dst.dk. For de særlig interesserede findes den seneste og tidligere kulturvaneundersøgelser i Dansk Data Arkiv, www.dda.dk.

Kort om Jørn Duus Hansen

63 år. Cand.merc. og derfor storforbruger af aviser, tv, P1, ugeblade, skønlitteratur, kunstmuseer, biografer, museer af enhver art, kulturlandskaber, tilskuersport og bymiljøer, men ikke af fitnesscentre, oplevelsesparker, cirkus, computerspil og teatre. Ellers mest interesseret i forbrugeradfærd og kommunikation.

SIDEN SIDST NYHEDER FRA KULTURMINISTERIET

Af Mette Størum-Krogh, redaktionen

INTERNATIONAL KULTURUDVEKSLING

Kulturministeren har gennem Kunststyrelsen fordelt en pulje på 6 mio. kr. til arbejdet med international kulturudveksling på institutioner inden for ministeriets område. Puljen uddeles en gang årligt og fordeles i år således: Danish Crafts 475.000 kr., Dansk Arkitektur Center 450.000 kr., Kulturarvstyrelsen 300.000 kr., Biblioteksstyrelsen 275.000 kr., Statens Arkiver 150.000 kr., Det Danske Filminstitut 500.000 kr. og Kunstrådet 3.850.000 kr.

DIGITALISERING AF KULTURARVEN

Som led i den mediepolitiske aftale for 2007-2010 nedsætter kulturminister Brian Mikkelsen en arbejdsgruppe, der skal udarbejde forskellige forslag til digitalisering af udvalgte dele af kulturarven, herunder DR's arkiver. Emnerne omfatter tekst (bøger, tidsskrifter, aviser), fotoer, arkivalier og audiovisuelt materiale. Det overordnede fokus er bevaring og formidling af kulturarven samt de ophavsretlige problemstillinger, der knytter sig til digitalisering og tilgængeliggørelse af kulturarven. Arbejdet skal være afsluttet den 1. maj 2007.

NYE PUBLIC SERVICE-KRAV TIL DR

Kulturministeren har underskrevet public service-kontrakten med DR for perioden 2007-2010. Kontrakten fastlægger de programmæssige forpligtelser, DR skal leve op til for de ca. 3,3 mia. kr., DR modtager af licensprovenuet årligt, og indeholder præciseringer og skærpelser på en række områder. Blandt andet skal DR tilbyde public service-indhold på alle relevante teknologiske platforme, styrke virksomheden i forhold til børn og unge, øge omfanget af programmer om kultur og dansk musik i tv mærkbart, øge engagementet i dansk filmproduktion, forbedre betjening af døve og hørehæmmede samt blinde og svagtseende samt forpligte sig på at levere nyheder på de mest udbredte sprog, der anvendes af herboende indvandrere og flygtninge. Endvidere er det fastsat, at DR i løbet af aftaleperioden skal etablere en digital kombineret børne/historie-tv-kanal. Som noget nyt skal DR underkastes nye public service-tjenester, herunder on-demand-tjenester samt en intern prøve, der skal sikre, at tjenesterne opfylder kulturelle, demokratiske og sociale behov i samfundet.

KULTUREL MANGFOLDIGHED

Danmark er klar til at ratificere UNESCO's konvention om kulturel mangfoldighed, der fremhæver kulturens og kulturpolitikens særlige værdi. Som medunderskriver er Danmark med til at sikre staters ret til at føre kulturpolitik på egen jord, fremme kulturelt samarbejde på tværs af landene, anerkende kulturelle

aktiviteters, goders og tjenesters dobbelte rolle som 'kultur' og 'varer' samt at fremme solidaritet med udviklingslande. Konventionen blev på UNESCO's generalkonference i fjor vedtaget af et stort flertal, herunder alle EU-lande, og er indtil nu ratificeret af 18 lande. Den træder i kraft, når 30 lande har ratificeret den. Teksten kan læses på www.kum.dk

MERE LÆSELYST

En børneencyklopædi, gratis bogpakker til børnefamilier og et nyt tv-koncept om børn og bøger. Det er blot nogle af eksemplerne på de nye projekter, der har fået tilsagn om støtte fra Læselystkampagnen – det tværministerielle samarbejde mellem Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Ministeriet for Familie- og Forbrugeransvar om at stimulere børn og unges læselyst via lokale projekter, landsdækkende fyrtårnsprojekter og videndeling. Det er en blanding af nye og velkendte projekter, der har fået tilsagn om støtte i år, hvor Læselystkampagnen afsluttes i sin nuværende form. Derfor skal året også bruges til at gøre status over de resultater, der er opnået. Kampagnen afsluttes med en conference den 1. november.

BESKYTTELSE MOD BILLETHAJER

Kulturministeren har besluttet at modernisere loven om videresalg af billetter til offentlige forlystelser mod fortjeneste – den såkaldte billetthajlov. Den nuværende lovgivning fra 1919 rummer et forbud mod at

videresælge billetter til offentlige forlystelser, hvor sælgeren forsøger at opnå fortjeneste. Nu foreslår Brian Mikkelsen, at det også skal forbydes at udbyde billetter til videresalg med fortjeneste uden forudgående aftale med arrangøren. I den nuværende lov skal handelen være gennemført, før det er strafbart. Ændringen af loven vil gøre det muligt at gribe ind over for selve udbuddet af sortbørsbilletter. Det vil fortsat være lovligt at videresælge billetten til den pålydende pris inklusive gebyr, ligesom billetter frit kan videresælges til en lavere pris.

NY REKTOR FOR DANMARKS BIBLIOTEKSSKOLE

Den 56-årige professor Lars Qvortrup er af kulturminister Brian Mikkelsen blevet udpeget som ny rektor for Danmarks Biblioteksskole. Han har siden 2000 været professor ved Syddansk Universitet, Institut for Litteratur, Kultur og Medier. Fra 1996 til 2000 var han professor ved Aalborg Universitet, Institut for Kommunikation. Lars Qvortrup har taget initiativ til oprettelse af tværfaglige forskningscentre og er kendt fra sine analyser af videnssamfundet, jf. udgivelser som *Det hyperkomplekse samfund* (1998), *Det lærende samfund* (2001) og *Det vidende samfund* (2004). Han tiltrådte stillingen den 1. marts 2007.

DANSKE KUNSTNERE I BERLIN

Genforeningen af Øst- og Vestberlin, har skabt en synergieffekt, der rækker langt ud over byens grænser. I dag betragtes Berlin som metropol for kunst og kultur på verdensplan, og et stort antal danske kunstnere har vist interesse for det potentiale, der ligger i byens geografiske nærhed til Danmark. Mange har bosat sig i byen, mens andre er blevet herhjemme, hvorfra de har deltaget i det dynamiske berlinske kulturliv. Som led i bestræbelsen på at bedre internationaliseringen af dansk kulturliv har kulturministeren sammen med udenrigsministeren besluttet at afsætte 2 mio. kr. over en toårig periode til støtte for danske kunstnere i Berlin inden for alle kunstarter. Midlerne vil blandt andet gå til den danske deltagelse i den internationale berlinerbegivenhed 'Design-Mai' og til en særudstilling, der skal sætte fokus på de dansk-berlinske billedkunstnere.

KULTUR I HELE LANDET

Kulturminister Brian Mikkelsen har besluttet at oprette "Pulje til kultur i hele landet", der skal styrke kulturlivet uden for hovedstadsregionen. Der afsættes 24 mio. kr. om året til formålet, og støttekronerne skal fortrinsvis uddeles til kulturprojekter med længere udviklingsperspektiv. En stor del af midlerne uddeles i tilknytning til de kulturaftaler, der for tiden indgås mellem Kulturministeriet og lokalområder. Resten vil blive tildelt efter ansøgning direkte til Kulturministeriet. Ministeren yder kun støtte til projekter med et budget på over 100.000 kr. og med minimum

50 pct. lokal medfinansiering. For at et projekt kan opnå støtte, skal det normalt som minimum have fået støtte af tre institutioner/instanser fra tre forskellige kommuner. De nye puljemidler kommer dels fra tipsmidler (21 mio. kr.), dels fra en finanslovspulje til nye kulturelle samarbejdsformer mellem kommunerne på 3 mio. kr. Kulturpuljen afløser den tidligere Provinsspulje, hvis forsøgsperiode er udløbet.

STØTTE FRA E-MUSEUM

Moralske dilemmaer, prostitution, bønder, arbejdere og fremtidens natur er blot nogle af de emner, som danske elever i nær fremtid vil kunne lære om ved hjælp af helt nye digitale undervisningsmaterialer. Materialerne skal produceres af museer og sciencecentre med støtte fra den pulje, som det såkaldte e-museum råder over. Det er første gang, at e-museum bevilger penge fra puljen. I alt har 17 projekter fået hel eller delvis støtte på i alt 7,5 mio. kr. Der var i alt 46 ansøgninger om støtte. E-museum er et samarbejde mellem Undervisningsministeriet og Kulturministeriet om udvikling af nye undervisningsmaterialer, som bygger på de kompetencer og ressourcer, som findes på museer og sciencecentre. Det første resultat af samarbejdet er udviklingen af portalen www.e-museum.dk, som giver et overblik over alle museer og sciencecentre i Danmark. Det samlede projekt bliver støttet med 20 mio. kr. indtil udgangen af 2008.

Magasinpost
Afsender:
Scanprint A/S
Jens Juuls Vej 2
DK-8260 Viby J

PP DANMARK

ID-NR. : 46421

Kulturkontakten udgives af Kulturministeriet